

RAAD VOOR VERGUNNINGSBETWISTINGEN

ARREST

van 22 augustus 2017 met nummer RvVb/A/1617/1154
in de zaak met rolnummer RvVb/1415/0650/SA/0634

Verzoekende partijen	<ol style="list-style-type: none"> 1. de heer Marc DE COSTER 2. de heer Florimond SCHOUKENS 3. de heer Jean GALLANT 4. mevrouw Mariette DE MESMAEKER 5. de heer Chris VAN SCHRAVENDIJK 6. de heer Bruno SCHOUKENS <p>vertegenwoordigd door advocaten Wim DE CUYPER en Erika RENTMEESTERS met woonplaatskeuze op het kantoor te 9100 Sint-Niklaas, Vijfstraten 57</p>
Verwerende partij	<p>de deputatie van de provincieraad van VLAAMS-BRABANT</p> <p>vertegenwoordigd door advocaat Michel VAN DIEVOET met woonplaatskeuze op het kantoor te 1000 Brussel, Wolstraat 56</p>
Tussenkommende partij	<p>de heer Rudy BAYENS</p> <p>vertegenwoordigd door advocaat Johan DE SMET met woonplaatskeuze op het kantoor te 1700 Dilbeek, Ninoofsesteenweg 244</p>

I. BESTREDEN BESLISSING

De verzoekende partijen vorderen met een aangetekende brief van 1 juli 2015 de schorsing van de tenuitvoerlegging en de vernietiging van de beslissing van de verwerende partij van 23 april 2015.

De verwerende partij heeft het administratief beroep van de verzoekende partijen tegen de beslissing van het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Ternat van december 2014 ontvankelijk verklaard.

De verwerende partij heeft aan de tussenkommende partij een stedenbouwkundige vergunning verleend onder voorwaarden voor de regularisatie en nieuwbouw van een biogasinstallatie en aanhorigheden op een perceel gelegen te 1740 Ternat, Pangaardenstraat 2, met als kadastrale omschrijving afdeling 1, sectie D, nummer 0196k.

II. VERLOOP VAN DE RECHTSPLEGING

1.

De tussenkommende partij verzoekt met een aangetekende brief van 4 september 2015 om in de procedure tot schorsing en vernietiging tussen te komen.

De voorzitter van de Raad laat de tussenkomende partij met een beschikking van 25 september 2015 toe in de debatten.

2.

De Raad verwerpt met een arrest van 3 november 2015 met nummer RvVb/S/1516/0181 de vordering tot schorsing.

De verzoekende partijen dienen een verzoek tot voortzetting in.

3.

De verwerende partij dient een antwoordnota en het administratief dossier in. De tussenkomende partij dient een schriftelijke uiteenzetting in. De verzoekende partijen dienen een wederantwoordnota in. De verwerende partij dient geen laatste nota in. De tussenkomende partij dient geen laatste schriftelijke uiteenzetting in.

De kamervoorzitter behandelt de vordering tot vernietiging op de openbare zitting van 23 mei 2017.

Advocaat Tom HUYGENS *loco* advocaat Erika RENTMEESTERS voert het woord voor de verzoekende partijen.

Advocaat Michel VAN DIEVOET voert het woord voor de verwerende partij.

Advocaat Johan DE SMET voert het woord voor de tussenkomende partij.

Het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges (DBRC-decreet) en het besluit van de Vlaamse regering van 16 mei 2014 houdende de rechtspleging voor sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges (Procedurebesluit) zijn toegepast. De artikelen 37 en 38 DBRC-decreet zijn van toepassing zoals gewijzigd door het decreet van 9 december 2016.

III. FEITEN

1.

Op 7 februari 2006 heeft het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Ternat aan de tussenkomende partij een stedenbouwkundige vergunning verleend voor "het plaatsen van een biogasinstallatie".

De Raad van State heeft deze stedenbouwkundige vergunning vernietigd (arrest nr. 169.389 van 26 maart 2007).

Op 12 november 2009 heeft de Vlaamse minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport het beroep verworpen tegen de stedenbouwkundige vergunning die op 14 oktober 2008 door de verwerende partij werd verleend aan de tussenkomende partij, ditmaal voor "het aanleggen van een bedrijfsgebonden biogasinstallatie".

De Raad van State beveelt de schorsing van de tenuitvoerlegging van deze beslissing van 12 november 2009 (arrest nr. 204.326 van 26 mei 2010). De schorsing wordt opgeheven bij arrest nr. 214.324 van 30 juni 2011, op grond van de vaststelling dat de verwerende partij in die zaak verzuimd heeft een memorie van antwoord in te dienen en de verzoekende partijen vervolgens geen toelichtende memorie hebben ingediend.

2.

Bij besluit van 2 mei 2007 heeft de Vlaamse minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur een milieuvergunning aan de tussenkomende partij verleend voor “het uitbaten van een biogasinstallatie horende bij een rundveehouderij”.

De Raad van State (arrest nr. 197.711 van 12 november 2009) heeft vastgesteld dat deze milieuvergunning “van rechtswege vervallen is”. De vordering tot schorsing werd bij een eerder arrest verworpen (arrest nr. 177.640 van 6 december 2007).

Bij besluit van 27 augustus 2009 heeft de Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur bij besluit aan de tussenkomende partij opnieuw een milieuvergunning verleend, ditmaal voor “het verder exploiteren en veranderen van een rundveehouderij”.

De Raad van State verwerpt bij arresten van 16 februari 2010 (nr. 200.937 en nr. 200.938) de vorderingen tot schorsing van de tenuitvoerlegging van de milieuvergunning van 27 augustus 2009. Bij arresten van 19 januari 2012 (nr. 217.307) en van 2 februari 2012 (nr. 217.682) worden ook de vorderingen tot vernietiging verworpen.

Op 3 mei 2013 wordt door de tussenkomende partij melding gedaan van een kleine verandering van de milieuvergunning van 27 augustus 2009. Het administratief beroep van de verzoekende partijen werd ongegrond verklaard bij besluit van de Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur van 18 februari 2014. De vordering tot vernietiging tegen dit besluit wordt bij arrest van 25 februari 2016 (nr. 233.938) door de Raad van State verworpen.

3.

Met een dagvaarding van 22 november 2012 hebben de verzoekende partijen een milieustakingsvordering ingeleid bij de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg te Brussel.

Nadat de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg te Brussel met een vonnis van 10 april 2013 de milieustakingsvordering heeft afgewezen, oordeelde het Hof van Beroep te Brussel in een arrest van 4 juni 2014 dat de stedenbouwkundige vergunning van 12 november 2009 onwettig is. De tussenkomende partij heeft tegen dit arrest cassatieberoep ingesteld, dat nog hangende is.

4.

Met een proces-verbaal van 5 augustus 2014 werden de werken op het betrokken terrein, zoals uitgevoerd door de tussenkomende partij, stilgelegd door de gewestelijke stedenbouwkundige inspecteur.

5.

Bij besluit van 18 december 2014 verleent de verwerende partij een milieuvergunning aan de tussenkomende partij voor het veranderen van de biogasinstallatie horende bij de melkveehouderij. Deze milieuvergunningsaanvraag hangt samen met de voorliggende stedenbouwkundige vergunningsaanvraag.

6.

De tussenkomende partij dient op 14 augustus 2014 bij het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Ternat een aanvraag in voor een stedenbouwkundige vergunning voor “regularisatie en nieuwbouw van een biogasinstallatie en aanhorigheden” op een perceel gelegen te 1740 Ternat, Pangaardenstraat 2.

Het perceel ligt volgens de bestemmingsvoorschriften van het gewestplan 'Halle-Vilvoorde-Asse', vastgesteld met koninklijk besluit van 7 maart 1977, in landschappelijk waardevol agrarisch gebied.

Tijdens het openbaar onderzoek, georganiseerd van 28 augustus 2014 tot en met 29 september 2014, worden zeven bezwaarschriften ingediend, onder meer door de verzoekende partijen.

Het departement Landbouw en Visserij, afdeling Duurzame Landbouwwontwikkeling adviseert op 19 september 2014 ongunstig:

“ ...

- *De voorgelegde aanvraag heeft betrekking tot de regularisatie en uitbreiding van een covergistingsinstallatie die gesitueerd is in herbevestigd landschappelijk waardevol agrarisch gebied.*
- *Op de site is een ruim volwaardig melkveebedrijf gevestigd met een landbouwnuttige oppervlakte van 98ha en 200 runderen.*
- *Het betreft een regularisatie van een vergistingstank en technisch lokaal en motorlokaal die gewijzigd werden gebouwd ten opzichte van de vergunning van 2008.*
- *Verder wordt de site uitgebreid met twee biofilters, uitbreiding van sleufsilo's, oprichting van mestvaalt en de aanleg van een grote digestaatlagune van 2666m³.*
- *De constructies brengen de samenhang van het erf niet in het gedrang.*
- *Met een capaciteit van 12000ton betreft het een kleinschalige covergistingsinstallatie.*
- *In tegenstelling tot de vergunning van 2008 waarbij 80% van de input van het eigen bedrijf kwam, wordt nu slechts 30% van de input door het bedrijf geproduceerd. De bedrijfsgebondenheid is dus sterk afgenomen en de mobiliteit zal dus sterk toenemen.*
- *Het dossier bevat geen gegevens over de andere inputstromen. Verwacht kan worden dat het aandeel organisch biologisch afval aanzienlijk zal toenemen, gelet op het feit dat deze afvalstoffen de rendabiliteit van de covergistingsinstallaties uitmaken. Het toelichtingsdossier vermeldt zelfs zeer duidelijk dat er geen uitspraken worden gedaan over de aard en herkomst van de aangevoerde stoffen om de flexibiliteit van het bedrijf niet in het gedrang te brengen.*
- *De te bouwen constructies zijn dus niet op te richten in functie van een eigen bedrijfsnoodwendigheid maar wel vanuit de opportuniteit te kunnen inspelen op variërende verwerkingsnoden van derden, zonder duidelijk te omschrijven wie die derden zijn.*
- *De afdeling Duurzame landbouwwontwikkeling merkt op dat afvalverwerking van derden niet thuishoort in het agrarisch gebied. Gelet op de beperkte info van herkomst van inputmaterialen kan niet afgetoetst worden of deze aangevoerd worden vanuit de nabije omgeving (straal van 10km rond het bedrijf). Een vergunning voor deze uitbreiding geven komt dan in de feiten neer op het tekenen van een blanco cheque voor deze installaties. De input van organisch biologisch materiaal heeft in gelijkaardige installaties al gezorgd voor problemen met overschuimen gelet op het feit dat de vergistingseffecten van dit materiaal niet altijd gekend zijn. De zeer regelmatige controle en het opvolgen van de inputstromen van dit bedrijf zijn bijgevolg zeer belangrijk.*
- *De milieuvergunningsvoorwaarden van deze installaties zullen duidelijkheid moeten scheppen in verband met deze inputstromen om te vermijden dat afvalstromen van heinde en verre naar deze installaties worden afgevoerd. De covergistingsinstallaties in agrarisch gebied mogen geen voorwendsel zijn voor gespreide industriële afvalverwerking die in de feiten eerder op een industrieterrein thuishoren.*
- *Gelet op het belang van de milieuvergunningsvoorwaarden en -beperkingen, voor de noodzaak tot en de omvang van deze installatie, kan een overweging van het stedenbouwkundig dossier niet met voldoende inzichten worden gedaan.*

- *Gelet op de aard en de ligging is er uit landbouwkundig standpunt geen overwegend bezwaar tegen de voorgestelde werken.*

De gemeentelijke stedenbouwkundige ambtenaar adviseert voorwaardelijk gunstig :

“ ...

Openbaar onderzoek

Er werd een openbaar onderzoek gehouden van 28/8/2014 tot en met 29/9/2014. De aanvraag valt immers onder het besluit van de Vlaamse regering van 5 mei 2000 betreffende de openbare onderzoeken over aanvragen tot stedenbouwkundige vergunning, verkavelingsaanvragen en aanvragen tot verkavelingswijzigingen en laatste wijzigingen. Er werden 7 bezwaren ingediend nl 1.de ligging in landschappelijk waardevol agrarisch gebied. Het landschap wordt aangetast. Er is visuele hinder / 2. Is er hier sprake van een agrarische activiteit noodzakelijk voor het bedrijf gelet op het feit dat slechts 30% verwerking van het eigen bedrijf gebeurd. In werkelijkheid gaat het om een industrieel bedrijf, gericht op het verwerken van afvalstoffen en het produceren van elektriciteit / 3. Onverenigbaar met de goed ruimtelijke ordening o.a. functionele inpasbaarheid, de mobiliteitsimpact, het ruimtegebruik, hinderaspecten, gezondheid, gebruiksgenot en veiligheid.

Het college van burgemeester en schepenen neemt omtrent deze bezwaarschriften het volgende standpunt in : 1.de 'schoonheidswaarde' van het landschap wordt niet in gevaar gebracht nl de werken sluiten aan met een reeds bestaand landbouwbedrijf . De vergister, technische kelder en lagune worden gedeeltelijk ingegraven in de grond, zodat ze minder zichtbaar zijn. Het project is gelegen tegen de flank van de vallei van de beek in een vrij versnipperd landschap. Dus het bedrijf ligt verzonken zodat de diepere insnijding in het landschap wordt ondervangen door de laaggelegen ligging. De voorgestelde groenaanplanting voorziet een aanplant op de talud aan de noorderlijke zijde en fruitbomen aan de zuidoostelijke zijde. 2. De eerste instantie van het project is bedoeld om de mest van het eigen bedrijf te verwerken en van bedrijven uit de omgeving, zodat er onnodig transport wordt vermeden. Deze installatie is niet toegelaten in ruimtelijk kwetsbare gebieden en het bedrijf Baeyens is buiten deze gebieden gelegen. Het project is relatief kleinschalig en heeft geen industrieel opzet.3. Het ruimtebeslag is zo beperkt mogelijk gehouden. De constructies worden vlak naast de bestaande bebouwing en sleufsilo's ingeplant. Het aantal transporten worden zoveel mogelijk beperkt gehouden. Het transport gebeurt zoveel mogelijk uit de nabije omgeving. Het op en afdraaien van vrachtwagens zal gebeuren op het bedrijf zelf. In de mer-screeningsnota blijkt dat de mogelijke hindereffecten niet aanzienlijk zijn. De aanvraag bevat geen elementen die enige invloed hebben op de gezondheid. Er zijn voldoende beveiligingsmaatregelen aanwezig. Sommige bezwaren zijn gebaseerd op hypothese van een slechte werking van de installatie. Geurhinder en eventueel ontploffingsgevaar kan optreden bij slechte werking van de installatie.

...

Beoordeling van de goede ruimtelijke ordening

Deze beoordeling - als uitvoering van art. 1.1.4 van de codex gericht op een duurzame ruimtelijke ontwikkeling en met het oog voor de ruimtelijke draagkracht, de gevolgen voor het leefmilieu en de culturele, economische, esthetische en sociale gevolgen - houdt rekening met de volgende criteria als uitvoering van art. 4.3.1. van de VCRO:

- functionele inpasbaarheid : de aanvraag is in functie van een volwaardig agrarisch bedrijf en hierdoor verenigbaar met het planologisch voorschrift, toepasselijk voor agrarische gebieden(artikel 11 en 15 van de planologische voorschriften). De basisrechten voor zonevreemde constructies, niet zijnde woningbouw zijn van toepassing op huidige aanvraag. Gezien de verzonken ligging in de beekvallei en er maatregelen werden genomen naar beperkte hoogtes en materiaalkeuze en het ingraven van enkele constructies en de voorziene, groenaanplantingen is de landschappelijke impact beperkt en verenigbaar met een goede ruimtelijke ordening.

- *mobilitéitsimpact: in agrarisch gebied gebeuren sowieso al heel wat transportbewegingen door landbouwers, loonwerkers, veehandelaars, .. Het aantal transporten wordt zoveel mogelijk beperkt gehouden en gebeuren zoveel mogelijk uit de nabije omgeving. Het op en afdraaien van vrachtwagens zal gebeuren op het bedrijf zelf*
- *schaal, ruimtegebruik en bouwdichtheid: Het ontwerp is aanvaardbaar. Wegens snel evoluerende technieken in de sector is de aanvrager afgeweken van de vergunde situatie. Er wordt compacter gebouwd met minder ruimtebeslag. Volgens omzendbrief R0/2006/01 kan een aanzet gegeven worden tot het ontwikkelen van een duidelijk kader voor de inplanting van installaties voor mestbehandeling en vergisting in agrarische gebieden. De inplanting is onder meer verantwoord wanneer het bedrijf duidelijk in functie staat van de bedrijven uit de omgeving. Op deze manier wordt er onnodig transport vermeden.*
- *visueel-vormelijke elementen: verschillende constructies worden gedeeltelijk ingegraven zodat ze minder zichtbaar zijn. Er wordt ook gekozen voor een esthetischere afwerking met bardageplaten die ook omwille van hun kleur beter integreren in het landschap. Het gebruik van donkere kleuren zorgt ervoor dat de bouwvolumes kleiner ogen in het landschap dan lichtere kleuren.*
- *cultuurhistorische aspecten:///*
- *het bodemreliëf:*
- *hinderaspecten, gezondheid, gebruiksgenot en veiligheid in het algemeen: enkel bij een slechte werking van de installatie kan hinder ontstaan. Het is aangewezen van regelmatig controle uit te oefenen en eventueel bij problemen onmiddellijk in te grijpen.*

Algemene conclusie

Uit bovenstaande motivering blijkt dat de aanvraag in overeenstemming is (of kan gebracht worden mits het opleggen van de nodige voorwaarden) met de wettelijke bepalingen, alsook met de goede plaatselijke ordening en met zijn onmiddellijke omgeving

De vergunning wordt afgegeven onder volgende voorwaarden :

-Een aangepaste standplaatsgebonden/streekeigen beplanting uit te voeren in het eerstvolgend plantseizoen na het beëindigen van de werken

-De milieuvergunning stipt na te leven

-Geen mobiliteitsproblemen te veroorzaken

...

Het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Ternat verleent op 4 december 2014 een stedenbouwkundige vergunning onder voorwaarden, zich aansluitend bij het vermeld verslag van de gemeentelijke stedenbouwkundige ambtenaar.

De verzoekende partijen tekenen tegen deze beslissing op 9 januari 2015 administratief beroep aan bij de verwerende partij.

De provinciale stedenbouwkundige ambtenaar adviseert in zijn verslag van 9 maart 2015 om dit beroep in te willigen en een stedenbouwkundige vergunning te weigeren. Hij adviseert:

“ ...

5.7 Beoordeling

...

b) Het goed is niet gelegen binnen de grenzen van een goedgekeurd bijzonder plan van aanleg. Het goed maakt geen deel uit van een behoorlijk vergunde en niet vervallen verkaveling. Volgens het gewestplan Halle-Vilvoorde-Asse is het goed gelegen in een landschappelijk waardevol agrarisch gebied. De artikels 11 en 15 van het KB van 28 december 1972 betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerp-gewestplannen en de gewestplannen zijn van kracht. De agrarische gebieden zijn bestemd voor de landbouw in de ruime zin. Behoudens

bijzondere bepalingen mogen de agrarische gebieden enkel bevatten de voor het bedrijf noodzakelijke gebouwen, de woning van de exploitanten, benevens verblijfsgelegenheid voor zover deze integrerend deel uitmaakt van een leefbaar bedrijf en eveneens para-agrarische bedrijven (artikel 11). Bij landschappelijk waardevolle gebieden dient in de eerste plaats het bestaande landschapskarakter zoveel mogelijk bewaard te blijven en moet bijzondere aandacht worden besteed aan de esthetische aspecten van nieuwe inplantingen of verbouwingen. Het doel is het landschap beschermen of aan landschapsontwikkeling te doen. In deze gebieden mogen alle handelingen en werken worden uitgevoerd die overeenstemmen met de in grondkleur aangegeven bestemming, voor zover zij de schoonheidswaarde van het landschap niet in gevaar brengen (artikel 15). Of de schoonheidswaarde van het landschap wordt geschaad maakt deel uit van de beoordeling.

De omzendbrief van 8 juli 1997 betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerp-gewestplannen en gewestplannen stelt dat 'het gebruik van de term landbouw in de « ruime zin » betekent dat het begrip « landbouw » niet restrictief, doch ruim dient te worden opgevat. Para-agrarische ondernemingen zijn die ondernemingen waarvan de activiteit onmiddellijk bij de landbouw aansluit en erop afgestemd is. De nauwe relatie met het landbouwproductieproces kan volstaan als criteria om tot de beoordeling te komen dat het een para-agrarische activiteit is. Uit diverse arresten van de Raad van State (nr. 65.420 van 23 november 1995, nr.56.744 van 7 december 1995, nr.63.619 van 17 december 1996, nr.74.643 van 25 juni 1998) blijkt dat het begrip "para-agrarisch" niet restrictief moet worden uitgelegd. Volgens deze arresten valt er evenmin in te zien waarom een 'para-agrarisch' bedrijf geen commercieel of een industrieel karakter zou mogen hebben. Een mestverwerkingsinstallatie kan als een aanvaardbare para-agrarische onderneming worden gezien in zoverre voldaan is aan de omzendbrief 2006/1.

d) De omzendbrief RO 2006/1 bepaalt in welke gevallen mestbewerkingsinstallaties aanvaardbaar kunnen geacht worden binnen het agrarisch gebied. Door het toelaten van dergelijke bedrijven in agrarisch gebied, onder welbepaalde voorwaarden, kan gesteld worden dat aanvaard wordt dat dergelijke bedrijven een para-agrarische aard hebben. Dergelijke bedrijvigheid is dan ook rechtstreeks afgestemd op het landbouwproductieproces (verwerking van restproducten uit overwegend het landbouwproductieproces). Of voldaan is aan de richtlijnen maakt deel uit van de beoordeling.

De betrokken installatie werd eerder door de deputatie vergund omdat werd geoordeeld dat de aanvraag voldeed aan deze omzendbrief, wat ook bleek uit de toetsing van Duurzame Landbouwonwikkeling. Destijds werd vastgesteld dat ongeveer 86% van de grondstoffen afkomstig waren van het bedrijf zelf. Enkel het groenafval en een ondergeschikt gedeelte van de dierlijke mest zou afkomstig zijn van elders. De volgende fracties werden vooropgesteld: dierlijk mest (45 %), energiemais (39 %), groenafval (14%) voederresten (2%). Dit met een totale verwerkingscapaciteit van gemiddeld ca. 7500 ton/jaar met een maximum van 12.000 ton/jaar.

In de huidige aanvraag brengt Duurzame Landbouwonwikkeling een ongunstig advies uit, gezien de betrokken fracties niet meer met de huidige bedrijfsgegevens overeenstemmen, en nu nog slechts 30% van de input uit het eigen bedrijf zou zijn en het bedrijf voor het overige gericht is op verwerking van producten van derden. Nu wordt nog 3180ton dierlijke mest uit het eigen bedrijf en 1000 ton energiegewassen voorgesteld, zijnde 26,5% en 8%. Voor de overige toelevering wordt gesteld dat het om diverse wisselende partners gaat. Dit om flexibel op de markt te kunnen inspelen. Het advies is als 'voorlopig' ongunstig geformuleerd, gezien er onduidelijkheid bestaat van de herkomst van de huidige stromen, en het bij de beoordeling van belang is of afkomstig zijn van bedrijven binnen een straal van 10km of niet, en gezien de samenhang met de milieuvergunningvoorwaarden.

In deze kan niet langer over een 'aan één bedrijf verbonden' mestverwerkingsinstallatie gesproken worden. De omzendbrief definieert ook het soort bedrijven van beperkte schaal die

niet gebonden zijn aan één enkel bedrijf. Een voorwaarde om dergelijke installatie toe te laten is dat deze toch nog 'bedrijfsgebonden' is aan het bedrijf waarbij deze installatie voorzien is. In omzendbrief RO/2000/02 wordt bedrijfsgebondenheid ingeschat door na te gaan of de mestbe- of verwerkingsactiviteit zou blijven voortbestaan als de landbouwactiviteit stopgezet zou worden. Als dit het geval is, is de relatie met de landbouwactiviteit weinig tot niet substantieel. In de aanvraag is onvoldoende aangetoond dat er voldaan is aan de randvoorwaarde inzake bedrijfsgebonden karakter zoals bedoeld in de omzendbrief. Gelet op de ondergeschikte aanvoer van grondstoffen uit het eigen bedrijf, zou de verwerkingsactiviteit kunnen blijven voortbestaan als de landbouwactiviteit wordt stopgezet. Bijgevolg is de relatie met de eigen of naburige landbouwactiviteit niet substantieel zodat de aanvraag niet overeenstemt met de randvoorwaarde bedrijfsgebondenheid uit bovenvermelde omzendbrief.

Voor de installaties die niet gebonden zijn aan één bedrijf worden nog bijkomende voorwaarden vooropgesteld die in hoofdzaak betrekking hebben op de mobiliteitsafwikkeling van het bedrijf, gezien dergelijke installaties aanzienlijk meer aan- en afvoer genereren. Deze installaties staan in functie van een aantal bedrijven uit de omgeving, dit zowel naar activiteit (behandeling van producten) als naar locatie (in te planten zo dicht mogelijk bij de betrokken bedrijven). Inplanting in agrarisch gebied is dus verantwoord in functie van de ter plaatse gevestigde landbouwbedrijven en vooral om onnodig transport te vermijden. Langere transporten betekenen immers bijkomende economische en maatschappelijke kosten. Hier dient dus onderzocht of aan de voorwaarde van 'zo dicht mogelijk' bij de betrokken bedrijven is voldaan. Daartoe werd echter bij de aanvraag geen enkele duidelijkheid geschapen. Er kan absoluut niet gewaarborgd worden dat het mobiliteitsprofiel van het bedrijf voldoet aan wat vooropgesteld wordt voor dergelijke bedrijven.

Daarnaast worden ook voorwaarden gesteld aan de schaal en het type van de weg. De mate waarin de eventueel bijkomende transportbewegingen min of meer hinderlijk zijn, hangt sterk af van de schaal en het type van de weg waarlangs de installatie ligt en waarlangs het transport gebeurt.

In het voorgaande dossier werd geoordeeld dat de draagkracht van de omliggende wegen inderdaad niet erg groot was, zoals wordt aangekaart door de buurt, maar dat door het bedrijfsgebonden karakter, en de spreiding van de vervoersbewegingen de verkeersafwikkeling aanvaardbaar was. In deze ontwikkelde de deputatie de volgende argumentatie:

'De enige wijziging die zal plaatsvinden voor het transport is dat de mest eerst naar de bedrijfszetel zal gebracht worden om mee in de methaanwinning gebruikt te worden, ipv recht naar de omliggende velden gevoerd te worden. Doordat eerst de methaanwinning gebeurt zal de mest ook meer gespreid aangevoerd worden en niet enkel binnen de bemestingsperiode. Het is het geurarme digestaat dat overblijft na de methaanwinning dat terug op de velden voor bemesting wordt gebruikt. Er komt dus alw een 'tussenstop' voor deze 50 vrachtwagens op het bedrijf. Daarnaast zal het digestaat met grotere ladingen naar het veld gebracht worden, zodat er hier een vermindering van het aantal transportbewegingen zal plaatsvinden.

(...). Hier kan vastgesteld worden dat met uitzondering van één zonevreemde buurwoning de Pangaerdenstraat nagenoeg uitsluitend voor het bedrijf wordt gebruikt. De aanpalende Monnikenstraat, met een 7-tal woningen binnen een straal van 200m vanaf het bedrijf, is vanaf het centrum van Ternat beter ontsloten via de Baron Liebaertstraat. Het wegprofiel van 3m (beton), met grasbermen, is inderdaad beperkt, maar kan volstaan voor het gebruik, met een zeer beperkt medegebruik. Tot op heden stelde zich geen probleem en de aanvraag houdt geen verzwaring in van het gebruik. Op 300m is de Bodegemstraat gelegen, een tweevaksbaan met een breedte van 7m. De N8 is gelegen op ca. 2.5km, alsook de N285, het oprittencomplex van de E 40 in Ternat is op ca. 3.5km gelegen. De plaats is goed

ontsloten. Gezien de verwaarloosbare toename van de verkeersdruk wordt de draagkracht van de omgeving niet overschreden'.

Met de wijzigingen die nu plaatsvinden inzake het niet-uitsluitend bedrijfsgebonden karakter van het bedrijf wordt te weinig duidelijk geschapen inzake de toenemende zware transporten, en de afstanden waarover deze zullen plaatsvinden, uitgaande van een zeer beperkte lokale wegenis. Hierdoor komt elke begrenzing aan het transport te vervallen en zullen de bijkomende verkeersbewegingen de draagkracht van de omgeving snel overschrijden.

Conclusie

De aanvraag komt niet in aanmerking voor vergunning, om volgende redenen:

- het bedrijf is geëvolueerd van een aan één bedrijf verbonden mestverwerkingsinstallatie naar een niet-bedrijfsgebonden mestverwerkingsinstallatie, met een fundamenteel andere dynamiek, waarbij de dossiergegevens niet toelaten te besluiten dat de draagkracht van de omgeving dit nog toelaat, inzonderheid voor wat betreft de verkeersafwikkeling langs een smalle lokale weg;*
  - Duurzame Landbouwontwikkeling bracht een ongunstig advies uit.*
- ...*

Na de hoorzitting van 16 april 2015 beslist de verwerende partij op 23 april 2015 om het beroep niet in te willigen en een stedenbouwkundige vergunning te verlenen onder voorwaarden. De verwerende partij overweegt dat zij kennis neemt van het andersluidend verslag van de provinciale stedenbouwkundige ambtenaar. De van het verslag andersluidende overwegingen zijn de volgende:

“ ...

5.7 Beoordeling

(...)

Het goed is niet gelegen binnen de grenzen van een goedgekeurd bijzonder plan van aanleg. Het goed maakt geen deel uit van een behoorlijk vergunde en niet vervallen verkaveling. Volgens het gewestplan Halle-Vilvoorde-Asse is het goed gelegen in een landschappelijk waardevol agrarisch gebied. De artikels 11 en 15 van het KB van 28 december 1972 betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerp-gewestplannen en de gewestplannen zijn van kracht. De agrarische gebieden zijn bestemd voor de landbouw in de ruime zin. Behoudens bijzondere bepalingen mogen de agrarische gebieden enkel bevatten de voor het bedrijf noodzakelijke gebouwen, de woning van de exploitanten, benevens verblijfsgelegenheid voor zover deze integrerend deel uitmaakt van een leefbaar bedrijf en eveneens para-agrarische bedrijven (artikel 11). Bij landschappelijk waardevolle gebieden dient in de eerste plaats het bestaande landschapskarakter zoveel mogelijk bewaard te blijven en moet bijzondere aandacht worden besteed aan de esthetische aspecten van nieuwe inplantingen of verbouwingen. Het doel is het landschap beschermen of aan landschapsontwikkeling te doen. In deze gebieden mogen alle handelingen en werken worden uitgevoerd die overeenstemmen met de in grondkleur aangegeven bestemming, voor zover zij de schoonheidswaarde van het landschap niet in gevaar brengen (artikel 15). Of de schoonheidswaarde van het landschap wordt geschaad maakt deel uit van de beoordeling.

De omzendbrief van 8 juli 1997 betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerp-gewestplannen en gewestplannen stelt dat 'het gebruik van de term landbouw in de « ruime zin » betekent dat het begrip « landbouw » niet restrictief, doch ruim dient te worden opgevat. Para-agrarische ondernemingen zijn die ondernemingen waarvan de activiteit onmiddellijk bij de landbouw aansluit en erop afgestemd is. De nauwe relatie met het landbouwproductieproces kan volstaan als criteria om tot de beoordeling te komen dat het een para-agrarische activiteit is. Uit diverse arresten van de Raad van State (nr. 65.420 van 23 november 1995, nr.56,744

van 7 december 1995, nr.63.619 van 17 december 1996, nr.74.643 van 25 juni 1998) blijkt dat het begrip "para-agrarisch" niet restrictief moet worden uitgelegd. Volgens deze arresten valt er evenmin in te zien waarom een 'para-agrarisch' bedrijf geen commercieel of een industrieel karakter zou mogen hebben. Een mestverwerkingsinstallatie kan als een aanvaardbare para-agrarische onderneming worden gezien in zoverre voldaan is aan de omzendbrief 2006/1.

d) De omzendbrief RO 2006/1 bepaalt in welke gevallen mestbewerkingsinstallaties aanvaardbaar kunnen geacht worden binnen het agrarisch gebied. Door het toelaten van dergelijke bedrijven in agrarisch gebied, onder welbepaalde voorwaarden, kan gesteld worden dat aanvaard wordt dat dergelijke bedrijven een para-agrarische aard hebben. Dergelijke bedrijvigheid is dan ook rechtstreeks afgestemd op het landbouwproductieproces (verwerking van restproducten uit overwegend het landbouwproductieproces). Of voldaan is aan de richtlijnen maakt deel uit van de beoordeling.

De betrokken installatie werd eerder door de deputatie vergund omdat werd geoordeeld dat de aanvraag voldeed aan deze omzendbrief, wat ook bleek uit de toetsing van Duurzame Landbouwonwikkeling. Destijds werd vastgesteld dat ongeveer 86% van de grondstoffen afkomstig waren van het bedrijf zelf. Enkel het groenafval en een ondergeschikt gedeelte van de dierlijke mest zou afkomstig zijn van elders. De volgende fracties werden vooropgesteld: dierlijk mest (45 %), energiemais (39 %), groenafval (14%) voederresten (2%). Dit met een totale verwerkingscapaciteit van gemiddeld ca. 7500 ton/jaar met een maximum van 12.000 ton/jaar.

In de huidige aanvraag brengt Duurzame Landbouwonwikkeling een voorlopig ongunstig advies uit, gezien de betrokken fracties niet meer met de huidige bedrijfsgegevens overeenstemmen, en nu nog slechts 30% van de input uit het eigen bedrijf zou zijn en het bedrijf voor het overige gericht is op verwerking van producten van derden. Nu wordt nog 3180ton dierlijke mest uit het eigen bedrijf en 1000 ton energiegewassen voorgesteld, zijnde 26,5% en 8%. Voor de overige toelevering wordt gesteld dat het om diverse wisselende partners gaat. Dit om flexibel op de markt te kunnen inspelen. Het advies is als 'voorlopig' ongunstig geformuleerd, gezien er onduidelijkheid bestaat van de herkomst van de huidige stromen, en het bij de beoordeling van belang is of afkomstig zijn van bedrijven binnen een straal van 10km of niet, en gezien de samenhang met de milieuvergunningsvoorwaarden.

In deze kan niet langer over een 'aan één bedrijf verbonden' mestverwerkingsinstallatie gesproken worden.

Dit neemt niet weg dat ook voor niet-bedrijfsgebonden mestverwerkingsinstallaties mogelijkheden bestaan binnen het agrarisch gebied. Voor de installaties die niet gebonden zijn aan één bedrijf worden nog bijkomende voorwaarden vooropgesteld die in hoofdzaak betrekking hebben op de mobiliteitsafwikkeling van het bedrijf, gezien dergelijke installaties aanzienlijk meer aan- en afvoer genereren. Deze installaties staan in functie van een aantal bedrijven uit de omgeving, dit zowel naar activiteit (behandeling van producten) als naar locatie (in te planten zo dicht mogelijk bij de betrokken bedrijven). Inplanting in agrarisch gebied is dus verantwoord in functie van de ter plaatse gevestigde landbouwbedrijven en vooral om onnodig transport te vermijden. Langere transporten betekenen immers bijkomende economische en maatschappelijke kosten.

Daarnaast worden ook voorwaarden gesteld aan de schaal en het type van de weg. De mate waarin de eventueel bijkomende transportbewegingen min of meer hinderlijk zijn, hangt sterk af van de schaal en het type van de weg waarlangs de installatie ligt en waarlangs het transport gebeurt.

In het voorgaande dossier werd geoordeeld dat de draagkracht van de omliggende wegen inderdaad niet erg groot was, zoals wordt aangekaart door de buurt, maar dat door het bedrijfsgebonden karakter, en de spreiding van de vervoersbewegingen de verkeersafwikkeling aanvaardbaar was. In deze ontwikkelde de deputatie de volgende argumentatie:

'De enige wijziging die zal plaatsvinden voor het transport is dat de mest eerst naar de bedrijfszetel zal gebracht worden om mee in de methaanwinning gebruikt te worden, ipv recht naar de omliggende velden gevoerd te worden. Doordat eerst de methaanwinning gebeurt zal de mest ook meer gespreid aangevoerd worden en niet enkel binnen de bemestingsperiode. Het is het geurarme digestaat dat overblijft na de methaanwinning dat terug op de velden voor bemesting wordt gebruikt. Er komt dus ahw een 'tussenstop' voor deze 50 vrachtwagens op het bedrijf. Daarnaast zal het digestaat met grotere ladingen naar het veld gebracht worden, zodat er hier een vermindering van het aantal transportbewegingen zal plaatsvinden.

(...). Hier kan vastgesteld worden dat met uitzondering van één zonevreemde buurwoning de Pangaerdenstraat nagenoeg uitsluitend voor het bedrijf wordt gebruikt. De aanpalende Monnikenstraat, met een 7-tal woningen binnen een straal van 200m vanaf het bedrijf, is vanaf het centrum van Ternat beter ontsloten via de Baron Liebaertstraat. Het wegprofiel van 3m (beton), met grasbermen, is inderdaad beperkt, maar kan volstaan voor het gebruik, met een zeer beperkt medegebruik. Tot op heden stelde zich geen probleem en de aanvraag houdt geen verzwaring in van het gebruik. Op 300m is de Bodegemstraat gelegen, een tweevaksbaan met een breedte van 7m. De N8 is gelegen op ca. 2.5km, alsook de N285, het oprittencomplex van de E 40 in Ternat is op ca. 3.5km gelegen. De plaats is goed ontsloten. Gezien de verwaarloosbare toename van de verkeersdruk wordt de draagkracht van de omgeving niet overschreden'.

De aanvrager brengt aan dat inderdaad niet kan aangetoond worden dat de toeleverende bedrijven ter plaatse gevestigde landbouwbedrijven zijn, gezien het om wisselende toeleveranciers kan gaan en er flexibel dient te worden ingespeeld op de markt. Door echter de verhouding van 60% landbouwstromen te handhaven kan in elk geval wel als uitgangspunt genomen worden dat het geen industriële installatie betreft en hoofdzakelijk gericht is op de landbouw. Deze input wordt door verschillende andere sectorale wetgeving zorgvuldig opgevolgd, zodat er geen vrees kan bestaan voor een verschuiving naar hoofdzakelijk niet-landbouwgerelateerde instroom. Verder is het uit bedrijfseconomisch standpunt alleen ten voordele van de aanvragers om met bedrijven te werken die ter plaatse gevestigd zijn. Het verschil inzake de verkeersafwikkeling is daarbij te verwaarlozen. Voor de Pangaerdenstraat zelf zal er niets veranderen omdat de landbouwstroom van de eigen gronden even goed over deze weg verliep, voor de ruimere omgeving gaat het over slechts enkele verspreide vervoersbewegingen. Er is berekend dat ca. 12 vervoersbewegingen per week zullen plaatsvinden, waar bij de initiële vergunning al van 13 vervoersbewegingen werd uitgegaan. Gezien de beoordelingscriteria die in de omzendbrief 2006/01 werden opgenomen het onderscheid maken tussen bedrijfsgebonden en niet-bedrijfsgebonden mestverwerkingsinstallaties gemaakt is vanuit het mobiliteitsstandpunt, en kan weerlegd worden dat er hier een probleem rijst, kan ook niet geconcludeerd worden dat een verschuiving naar het niet-bedrijfsgebonden karakter een ontoelaatbare verzwaring van de impact op de omgeving met zich meebrengt. De planologische toets wordt doorstaan door hoofdzakelijk op landbouwproducten afgestemd te blijven.

e) De aanvraag dient nog getoetst aan het art. 15 van het KB van 28 december 1972. Bij landschappelijk waardevolle gebieden dient in de eerste plaats het bestaande landschapskarakter zoveel mogelijk bewaard te blijven en moet bijzondere aandacht worden

besteed aan de esthetische aspecten van nieuwe inplantingen of verbouwingen. Het doel is het landschap beschermen of aan landschapsontwikkeling te doen.

Deze komen tot uiting in de architectuur, aard van de gebruikte materialen, beplantingen enz... De aard of bestemming zelf van de constructie houdt dus geen rechtstreeks verband met de landschappelijke bescherming.

In deze gebieden mogen alle handelingen en werken worden uitgevoerd die overeenstemmen met de in grondkleur aangegeven bestemming, voor zover zij de schoonheidswaarde van het landschap niet in gevaar brengen.

De plaats is niet opgenomen in de landschapsatlas, waaruit een verdere omschrijving zou volgen inzake het 'waardevolle' van de zone. Het betrokken landschappelijk waardevolle gebied strekt zich doorlopend uit over de hele zone tussen de E40 ten noorden en N6 ten zuiden, over een vijftal kilometer en omvat diverse valleitjes en is versnipperd door woonlintjes en verspreide bebouwing. Grotere bosstructuren ontbreken, en de inrichting voor landbouw heeft een relatief grote openheid in stand gehouden. De schoonheidswaarde valt hier toe te schrijven aan de samenhang van opeenvolgende heuvels, doorsneden met groene valleitjes en nog relatief grote doorzichten door de eerder lage dichtheid van de aanwezige verspreide bebouwing. Deze waarde valt anderzijds te relativeren doordat geenszins de gaafheid wordt bereikt die eigen is aan relictlandschappen en doordat een opwaarderende tegenwerking tegen de verstedelingsdruk uit Brussel kan aangenomen worden, die oprukte tot op ca. 3km van het goed. Een werkelijke objectivering van de schoonheidswaarde is niet te maken.

Elke nieuwe inplanting onttrekt open ruimte en zet deze om naar bebouwde ruimte, wat nooit tot de versterking van de landschappelijke kwaliteit kan leiden of een integraal behoud hiervan. Om dit laatste te bekomen werd de bescherming van landschappen in het leven geroepen, en zelfs dan is een absoluut bouwverbod niet aan de orde. De indeling als landschappelijk waardevol, kan slechts tot een grotere waakzaamheid aanzetten ten aanzien van de gaafheid van de omgeving.

Gezien de afstandsregels voor landbouwbedrijven en para-agrarische bedrijven zijn inplantingen dicht bij de woongebieden niet mogelijk en vinden ze geen draagvlak. Op de hoger gelegen delen van de plateaus zijn deze inplantingen dan weer om landschappelijke redenen niet verzoenbaar met de omgeving vanwege de grote zichtbaarheid die ontstaat. Om de landschappelijke omgeving te sparen wordt bij nieuwe bedrijfsinplantingen ook steeds vooropgesteld om maximaal aan te sluiten bij de bestaande bebouwing, en plaatsen die structureel aangetast zijn op te zoeken. Om die aansluiting zo goed mogelijk te maken en de impact op het omliggende landschap te verminderen wordt steeds gepleit om de gebouwen zo compact mogelijk te maken.

Hier is de plaats structureel aangetast door de eerdere bebouwing die al op het perceel zelf werd toegestaan, een hoeve met een vergelijkbare omvang en gebouwareaal op ca. 100m ten zuidoosten van het goed, een woningengroepje langs de Monnikstraat bestaande uit een tiental zonevreemde woningen ten noordwesten van het goed (waaronder een gedesaffekteerde vierkants hoeve), met aanzet op ca. 55m, en een zonevreemde woning palend aan het goed ten noorden langs de Pangaardenstraat. In een straal van ca. 600m komen nog een veertigtal bebouwde percelen voor. Fotomateriaal waarop enkel de oostelijk gelegen akkers worden getoond zijn hierin misleidend. De omgeving is aldus geschikt voor het onderbrengen van agrarische en para-agrarische bedrijven. De impact van de bebouwing wordt grotendeels ondervangen door de laaggelegen ligging in de vallei van de Terlindenbeek.

Zoals gesteld in de omzendbrief van 8 juli 1997 betreffende de inrichting en de toepassing van de gewestplannen moet bij landschappelijk waardevolle gebieden bijzondere aandacht' worden besteed aan de esthetische aspecten van nieuwe inplantingen of verbouwingen. Het doel is het landschap beschermen of aan landschapsontwikkeling te doen. Deze komen tot uiting in de architectuur, aard van de gebruikte materialen, beplantingen enz... De aard of bestemming zelf van de constructie houdt dus geen rechtstreeks verband met de landschappelijke bescherming.

Hier dient gesteld dat ten eerste slechts een beperkte uitbreiding van de gebouwen plaatsvindt (grootte-orde van ca. een kwart zowel in oppervlakte als volume), het complex bestaat nu al uit een aaneenschakeling van stallen. De bebouwingsdruk wordt niet aanzienlijk opgedreven. De meeste nieuwe constructies zijn technische gebouwen, waarvan een deel lagere constructies (sleufsilo's, lagunes, andere technische lokalen). Door de beperking in de hoogte wordt al een kleine hoogte bereikt. Tegenover de eerder vergunde installatie is er nog een afbouw, met slechts één vergister.

In combinatie met de groenaanleg die wordt voorgesteld bij het bedrijf zelf, is de landschappelijke impact aanvaardbaar. Anders dan gesteld door de Raad van State is de groeninkleding niet van die aard om een soort van 'groene muur' rond het bedrijf aan te leggen dat enkel bevestigt dat het bedrijf visueel verstorend is, maar dient het groen om de overgang naar het omliggende landschap te verzachten en de integratie te verbeteren. Het gaat om een 'landschapsintegratieplan', waarbij niet vlak langs de gebouwen groen wordt voorzien, maar verspreid naar de randen van het eigendom volgens een patroon dat kenmerkend is voor de plaats en de bestaande landschappelijke structuur met een semi-openheid versterkt.

'Beplantingen' worden wel degelijk aangehaald in de omzendbrief van 8 juli 1997 als een efficiënt hulpmiddel om het landschap te beschermen en het esthetische aspect van een inplanting te verbeteren, naar analogie van een aangepast materiaalgebruik. Inzake dit materiaalgebruik dient gesteld dat voor dergelijke technische structuren als silo's en vergisters slechts met functionele en sobere materialen wordt gewerkt, die in hun functionele opvatting niet toelaten om naar hoge esthetische normen te streven. Enige groeninkleding vangt deze functionaliteit op. De schoonheidswaarde van het landschap wordt aldus niet in het gevaar gebracht.

f) Aangaande de milieukundige gevolgen dient verwezen naar de milieuvergunning. In het kader van deze procedure werden alle aspecten van geur- en lawaaihinder behandeld, alsook de veiligheidsrisico's. In een ministerieel beroep bij de milieuvergunning werden enkele voorwaarden toegevoegd die een bijkomende waarborg moet bieden tegen geuroverlast.

Uit ecologisch standpunt is de installatie niet gelegen in een VEN-gebied, vogel- of enige habitatrichtlijngebied. De kleine natuurgebiedjes in de omgeving zijn zeer kleine bosfragmenten temidden van het akkerlandschap, waarbij in gewestplan voor de maximale bescherming van deze elementen werd gekozen. De plaats heeft geen bijzondere biologische waarde, de omgeving is niet bijzonder kwetsbaar uit ecologisch oogpunt. De installaties binnen het bedrijf zijn gesloten installaties zodat er geen rechtstreeks contact kan zijn met fauna en flora in de omgeving.

In deze dient verwezen naar de MER-screeningnota, die werd opgemaakt in toepassing op de de rubrieken 3a) (biogasmotor) en 11b) (vergister) van de bijlage III van het MER-besluit. Rekening houdend met de kernmerken van het project, de omgeving en de analyse uit de screeningsnota blijkt dat de mogelijke milieueffecten van het project niet aanzienlijk zijn en er geen milieueffecten-rapportage vereist is. In toepassing op art. 4.3.1. van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (beoordelingsgronden) kunnen verder geen opmerkingen gemaakt worden inzake cultuurhistorische aspecten die wege op de beoordeling.

De overwegingen in acht genomen komt de aanvraag in aanmerking voor vergunning, om volgende redenen:

- de omzetting van een bedrijfsgebonden mestverwerkingsinstallatie naar een kleinschalige mestverwerkingsinstallatie afgestemd op meerdere landbouwbedrijven is mogelijk;
- de toevoer van minstens 60% uit de landbouw is een voorwaarde en zal vanuit rendabiliteitsstandpunt evident van de ter plaatse gevestigde bedrijven afkomstig zijn;
- de aanvraag is niet gelegen binnen een habitatgebied of VEN-gebied en heeft geen bijzondere kwetsbaarheid;

- *het bedrijf is ontsloten via een smalle betonweg die nagenoeg uitsluitend ter ontsluiting van de bedrijfssite wordt aangewend. Slechts één woning is ook aan deze weg gelegen, de zonevreemde woningen aan de omliggende straten hebben andere meer praktische ontsluitingsmogelijkheden langs omliggende straten. De toename in transportbewegingen is laag in te schatten zodat het profiel van deze weg voldoende zal blijven;*
- *uit landschappelijk oogpunt is de inplanting aanvaardbaar gezien ze aansluit bij de bestaande bedrijfsbebouwing van een gemengd landbouwbedrijf, andere gebouwen in de omgeving gelegen zijn, en gedeeltelijk in een valletje verscholen ligt. Bijkomend is een landschappelijke versterking gepland.*

...

De aanvraag ingediend door Rudy Bayens, Pangaardenstraat 2, 1740 Ternat inzake de regularisatie en nieuwbouw van een biogasinstallatie en aanhorigheden, gelegen Pangaardenstraat 2 te Ternat, kadastraal bekend: afdeling 1, sectie D, perceelnummer 0196k te vergunnen met volgende voorwaarden:

- *de inputstroom is voor minstens 60% afkomstig van land- en tuinbouw in de brede zin.*
- *het bijgevoegde landschapsintegratieplan wordt nageleefd en aangeplant binnen het eerste plantseizoen na de beëindiging van de werken.*

..."

Dit is de bestreden beslissing.

IV. ONTVANKELIJKHEID VAN DE TUSSENKOMST

1.

De heer Rudy BAYENS verzoekt met een aangetekende brief van 4 september 2015 om in het geding te mogen tussenkomen. De voorzitter van de Raad heeft met een beschikking van 25 september 2015 de tussenkomende partij toegelaten om in de debatten over de vordering tot schorsing en vernietiging tussen te komen.

2.

De tussenkomende partij werd met een aangetekende brief die aan de postdiensten werd bezorgd op donderdag 3 augustus 2015 uitgenodigd om binnen een termijn van 20 dagen een verzoek tot tussenkomst in te dienen.

Op de openbare zitting van 6 oktober 2015 waarop de vordering tot schorsing behandeld werd, heeft de tussenkomende partij verklaard dat zij de aangetekende zending pas op maandag 17 augustus 2015 heeft ontvangen, zodat het verzoek tot tussenkomst van 4 september 2015 tijdig is.

In het arrest van 3 november 2015 (RvVb/S/1516/0181) heeft de Raad vastgesteld dat het verzoek tot tussenkomst op het eerste gezicht laattijdig en derhalve onontvankelijk is.

De tussenkomende partij voert geen verweer in de procedure tot vernietiging.

3.

Artikel 6, lid 1 van het Procedurereglement bepaalt dat de betekening met een aangetekende brief, behalve in geval van bewijs van het tegendeel door de geadresseerde, geacht wordt plaats te vinden op de werkdag die valt na de datum van de poststempel van de aangetekende brief, dat de datum van aanbidding door de postdiensten geldt en niet de feitelijke kennisneming van de

beveiligde zending op een later tijdstip en dat de datum van de poststempel bewijskracht heeft zowel voor de verzending als voor de ontvangst.

De loutere bewering van de tussenkomende partij dat zij de aangetekende brief niet heeft ontvangen op vrijdag 14 augustus 2015, zijnde de werkdag die valt na de datum van de poststempel van de aangetekende brief, maar op maandag 17 augustus 2015, vormt geen bewijs van het tegendeel zoals bedoeld in voormelde bepaling.

Bovendien blijkt uit de 'e-tracker' van bpost (010541288500452621220179807627) met betrekking tot deze zending dat de aangetekende zending van 13 augustus 2015 werd aangeboden en ontvangen op 14 augustus 2015 om 10u09.

Het verzoek tot tussenkomst is laattijdig en dus onontvankelijk.

V. ONTVANKELIJKHEID VAN DE VORDERING TOT Vernietiging

Uit het dossier blijkt dat de vordering tijdig en regelmatig is ingesteld. Er worden geen excepties opgeworpen.

VI. ONDERZOEK VAN DE MIDDELEN

A. Eerste middel

Standpunt van de partijen

1.

De verzoekende partijen voeren de schending aan van artikel 4.3.1, §1, 1°, a) en b), artikel 4.3.1, §2 en artikel 4.2.19, §1 VCRO, artikelen 11 en 15 van het KB van 28 december 1972 houdende de inrichting en de toepassing van de ontwerp-gewestplannen en de gewestplannen (hierna: Inrichtingsbesluit), de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen, en van de algemene beginselen van behoorlijk bestuur, in het bijzonder de materiële motiveringsplicht, het zorgvuldigheidsbeginsel, het redelijkheids- en het vertrouwensbeginsel.

De verzoekende partijen verwijzen naar het planologisch en esthetisch criterium dat geldt in landschappelijk waardevol agrarisch gebied. Ze zijn van mening dat de aanvraag de toets aan beide criteria niet doorstaat.

2.

In het eerste onderdeel bespreken ze het planologisch criterium en argumenteren ze dat er geen sprake is van een agrarische activiteit die verenigbaar is met de bestemmingsvoorschriften.

Ze zetten uiteen dat het aanvraagdossier stelt dat minstens 60% landbouwgerelateerde stromen (bestaande uit mest, energiegewassen en landbouwgerelateerde afvalstromen) verwerkt zouden worden en 40% OBA en grondstoffen. Hiermee verwijst de aanvrager naar de omzendbrief R0/2006/01 'Afwegingskader en randvoorwaarden voor de inplanting van installaties voor mestbehandeling en vergisting', waarin geoordeeld wordt dat een installatie met een 60-40%-verhouding beschouwd moet worden als een agrarische activiteit. De aanvrager gaat ervan uit dat indien deze verhouding gerespecteerd wordt, het project in overeenstemming is met de stedenbouwkundige voorschriften. Ook de verwerende partij is deze mening toegedaan, nu zij meent dat de vergunning ondanks het ongunstig advies van Duurzame Landbouwonwikkeling en

van de provinciale stedenbouwkundige ambtenaar toch verleend kan worden mits het opleggen van de bijkomende voorwaarde dat de inputstroom voor minstens 60 % afkomstig moet zijn van land- en tuinbouw in de brede zin.

Het aanvraagdossier stelt verder :

"In eerste instantie is het project bedoeld om de mest van het eigen bedrijf te verwerken: 3180 ton eigen inbreng. Deze mest dient aldus niet getransporteerd te worden. Daarnaast is er 1.000 ton energiegewassen afkomstig van het eigen bedrijf waarvoor ook geen transport voor aanvoer nodig is.

De rest van de aangevoerde grondstoffen zijn afkomstig van derden, wat neerkomt op zo'n 7.820 ton. De exploitant wenst hiervoor niet gebonden te worden aan vaste leveranciers, gezien de noodzaak tot mestverwerking voor bedrijven kan verminderen of wegvallen. Dit kan zijn oorzaak hebben in eventuele uitbreidingen, samenvoegingen of een gewijzigde mestwetgeving.

Om te vermijden dat de verwerkingsinstallatie niet op volledige capaciteit functioneert doordat te weinig mest kan aangeleverd worden, is enige flexibiliteit in de keuze van de aanleverende bedrijven belangrijk. Er kunnen hierbij alle soorten mest verwerkt worden."

Hieruit blijkt dat er hooguit 3.180 ton mest, afkomstig van het eigen landbouwbedrijf, verwerkt zou worden in een installatie die voorzien wordt op de verwerking van 12.000 ton, of slechts 25 %. Van het eigen bedrijf zou dit nog aangevuld worden met 1.000 ton energiegewassen. Dit zijn evenwel gewassen die speciaal voor de biogasinstallatie gekweekt worden en dus geen overschotten waarmee men binnen het bedrijf geen blijf weet en die men op ecologische wijze zou willen verwerken.

Wanneer uitgemaakt moet worden of de biogasinstallatie een voor het bedrijf noodzakelijke constructie is, kan men, uitgaande van deze cijfers, alleen maar ontkennend antwoorden: een installatie van 12.000 ton waarin slechts 25 % eigen mest verwerkt wordt, is niet strikt noodzakelijk voor het bedrijf in kwestie.

Bovendien is er — zelfs met de opgelegde voorwaarde — nog steeds zeer grote onduidelijkheid over waar de resterende 7.820 ton aanvoer vandaan zal komen. Waar er in de vorige aanvraag nog geponeerd werd dat de resterende aanvoer (naar eigen zeggen een minderheid) afkomstig zou zijn van (para-agrarische) bedrijven uit de buurt binnen een straal van 20 km van het bedrijf (een bewering die door de omwonenden steeds in vraag gesteld werd), wil de aanvrager hierover nu niets kwijt. Dit betekent dat ook geen enkele zekerheid bestaat dat minstens 60 % van de aanvoer uit landbouwgerelateerde stromen bestaat. Het aanvraagdossier vermeldt enkel 3.180 ton mest van het eigen bedrijf en 1.000 ton energiegewassen van het eigen bedrijf, hetgeen 30 % uitmaakt en geen 60 %.

Voor de samenwerking tussen de heer Bayens en de eigenlijke exploitant, NV CLEAN ENERGY INVEST, baart de buurtbewoners zorgen. Deze vennootschap is een onderdeel van de Colruyt-groep (zie website www.cleanenergyinvest.be). Hierdoor bestaat de realistische vrees dat de installatie gebruikt zal worden voor het verwerken van afval, afkomstig van deze groep. In dat geval is er geen sprake (meer) van een agrarisch bedrijf maar gaat het in werkelijkheid om een industrieel bedrijf, gericht op het verwerken van afvalstoffen en het produceren van elektriciteit. Dergelijke installaties horen niet thuis in het agrarisch gebied en dienen dan ook geweigerd te worden wegens strijdigheid met de planologische bestemming.

De opgelegde bijkomende voorwaarde dat de inputstroom voor minstens 60 % afkomstig moet zijn van 'land- en tuinbouw in de brede zin' biedt geen oplossing voor dit probleem. Het creëert integendeel een bijkomend probleem nu hierdoor een onwettige voorwaarde opgelegd wordt, strijdig met artikel 4.2.19 § I VCRO volgens hetwelk een voorwaarde voldoende precies moet zijn. Het gaat om een voorwaarde waarvan de vergunningverlenende overheid niet zeker kan zijn dat zij nageleefd kan worden: hoe kan men als voorwaarde opleggen dat minstens 60 % input afkomstig moet zijn van land- en tuinbouw als men niet weet waar de input vandaan kan komen ? Men heeft geen enkele info over de bestaande (para-)agrарische bedrijven uit omgeving, laat staan over de nood van deze bedrijven om hun overschotten bij een derde landbouwer te laten verwerken. Van een zorgvuldig handelende overheid moet nochtans verwacht worden dat zij niet lichtzinnig overgaat tot het opleggen van voorwaarden maar dat zij veeleer een vergunning weigert wanneer niet voldoende zeker is dat aan alle eisen voldaan kan worden.

Dit geldt des te meer als rekening gehouden wordt met het toetsingskader in de omzendbrief RO 2006/1 waarnaar de verwerende partij zelf verwijst. In de bestreden beslissing stelt zij met name dat ook bedrijven die biogasinstallaties willen bouwen voor de verwerking van (mest)overschotten uit land- en tuinbouw (minstens 60 %) die niet aan één bedrijf verbonden zijn, para-agrarisch kunnen zijn, mits voldaan wordt aan bijkomende voorwaarden, vermeld in de aangehaalde omzendbrief RO 2006/1. In deze Omzendbrief RO/2006/1 wordt inderdaad een onderscheid gemaakt tussen 1) mestbehandelings- en vergistingsinstallaties van een (zeer) beperkte schaal en gebonden aan één enkel bedrijf, 2) mestbehandelings- en vergistingsinstallaties van een beperkte schaal, niet gebonden aan één enkel bedrijf en 3) grootschalige mestbehandelings- en vergistingsinstallaties van een dergelijke schaal dat het eigenlijk om industriële bedrijven gaat.

Hier gaat het volgens verweerster om de 2e categorie, die volgens de omzendbrief in agrarisch bedrijf toelaatbaar is, mits aan een aantal voorwaarden is voldaan. Essentiële voorwaarde is dat de installatie in functie staat van een aantal bedrijven uit de omgeving, dit zowel naar activiteit (behandeling van producten) als naar locatie (in te planten zo dicht mogelijk bij de betrokken bedrijven). Het is dus niet voldoende dat men zekerheid heeft over een minimale input van 60 % uit de (para-)agrарische sector, maar het moet bovendien ook gaan om land- en tuinbouwbedrijven uit de onmiddellijke omgeving. Hier is er door de bewust gecreëerde vaagheid evenwel geen enkele zekerheid dat de installatie inderdaad in functie staat van een aantal bedrijven uit de omgeving. De aanvrager beweert van wel maar weigert te zeggen over welke bedrijven het dan zou gaan. De verwerende partij neemt genoeg met de vage, nietszeggende en ongecontroleerde algemene overweging dat het vanuit economisch standpunt wenselijk is om te werken met bedrijven uit de buurt. Het enige dat vaststaat is dat bij het verlenen van de vergunning op geen enkele wijze gecontroleerd kan worden dat de installatie opgericht wordt ten behoeve van enkele lokale landbouwbedrijven, zodat het project onmogelijk vergund kan worden.

De verzoekende partijen benadrukken dat zij niet als enigen die deze mening toegedaan zijn : hun standpunt wordt zeer nadrukkelijk bevestigd in een ongunstig advies van het Departement Landbouw en Visserij, Duurzame Landbouwonwikkeling, verleend naar aanleiding van de aanvraag tot stedenbouwkundige vergunning. Hierin wordt onder meer gesteld dat het dossier geen gegevens bevat over de andere inputstromen, dat verwacht kan worden dat het aandeel organisch biologisch afval aanzienlijk zal toenemen, gelet op het feit dat deze afvalstoffen de rendabiliteit van de covergistingstinstallaties uitmaken, dat de constructies dus niet worden opgericht in functie van een eigen bedrijfsnoodwendigheid maar wel vanuit de opportuniteit te kunnen inspelen op variërende verwerkingsnaden van derden, zonder duidelijk te omschrijven wie die derden zijn en dat afvalverwerking van derden niet thuishoort in het agrarisch gebied. Gelet op de beperkte info van herkomst van inputmaterialen kan niet afgetoetst worden of deze aangevoerd worden vanuit de nabije omgeving (straal van 10km rond het bedrijf). De input van organisch

biologisch materiaal heeft in gelijkaardige installaties al gezorgd voor problemen met overschuimen gelet op het feit dat de vergistingseffecten van dit materiaal niet altijd gekend zijn.

In de omzendbrief die in de bestreden beslissing aangehaald wordt en als toetsingskader gebruikt, wordt zeer nadrukkelijk gesteld dat het in eerste instantie de dienst Landbouw en Visserij is die zal beoordelen of een biogasinstallatie in agrarisch gebied aanvaardbaar. Op grond van het verleende advies had de verwerende partij moeten besluiten tot de strijdigheid van de aanvraag met de bestemmingsvoorschriften. Minstens is de verleende vergunning onwettig omdat onvoldoende rekening gehouden is met dit ongunstig advies en de motivering ter weerlegging hiervan gebrekkig en kennelijk onredelijk is.

3.

In een tweede onderdeel bespreken de verzoekende partijen het esthetisch criterium en argumenteren ze dat het project op de huidige locatie ontoelaatbaar is omdat de schoonheidswaarde van het landschap onherroepelijk verloren zou gaan. De schending van het esthetisch criterium blijkt volgens hen zeer duidelijk uit het arrest nr. 204.326 van 26/05/2010 van de Raad van State waarbij de vorige vergunning geschorst werd:

"6.7. Zoals hiervoor reeds uiteengezet zijn landschappelijk waardevolle gebieden krachtens artikel 15, 4.6.1. van het inrichtingsbesluit gebieden waarvoor bepaalde beperkingen gelden met het doel het landschap te beschermen of aan landschapsontwikkeling te doen, en mogen in deze gebieden alle handelingen en werken worden uitgevoerd die overeenstemmen met de in grondkleur aangegeven bestemming, evenwel op voorwaarde dat zij "de schoonheidswaarde van het landschap niet in gevaar brengen". Dit moet blijken uit de motivering van het bestreden besluit.

6.8. Uit de gegevens van de zaak, in het bijzonder de neergelegde foto's, blijkt, zoals in de hiervoor vermelde motivering van het besluit overigens uitdrukkelijk wordt bevestigd, dat het gaat om een structureel weinig aangetast gebied. De vallei van de Terlindebeek maakt ter plaatse deel uit van het landschappelijk waardevol agrarisch gebied, zodat de ligging van de te bebouwen percelen in het lagergelegen gedeelte ervan als zodanig op het eerste gezicht geen reden kan zijn om aan te nemen dat de betrokken bouwwerken de schoonheidswaarde van dat gebied niet in gevaar brengen.

De omstandigheid dat de site historisch gegroeid is en dat voor de uitbreiding van de bedrijfssite diverse stedenbouwkundige vergunningen werden afgeleverd met een aanzienlijke bebouwing tot gevolg, waardoor in het verleden al is ingestemd met een bestemming van de bedrijvigheid op deze plaats, met de visuele impact vandien, ontslaat de vergunningverlenende overheid er niet van elke nieuwe aanvraag in concreto aan de hand van de specifieke kenmerken ervan te beoordelen, en te onderzoeken of deze de schoonheidswaarde van het landschap niet in gevaar brengt. Deze argumenten lijken op zich dan ook geen grond te kunnen bieden om het te beschermen landschap nog verder aan te tasten. Hetzelfde dient te worden gesteld met betrekking tot de argumentatie dat de vergunde bouwwerken in oppervlakte en volume minder groot zijn dan de reeds bestaande bebouwing.

Tenslotte is het niet omdat een bouwwerk door de aanleg van een groenscherm aan het zicht zal worden onttrokken, dat de schoonheidswaarde van het landschap erdoor niet in het gedrang kan worden gebracht. De voorziene aanleg van een groenscherm wijst er integendeel op dat ook door de minister wordt aangenomen dat de door het gewestplan erkende en te vrijwaren schoonheidswaarde van het landschap door de voorziene bouwwerken wordt geschonden of alleszins geschonden dreigt te worden.

Het bestreden besluit bevat op het eerste gezicht geen afdoende motivering waaruit blijkt dat de vergunde bouwwerken de krachtens artikel 15.4.6.1. van het inrichtingsbesluit te vrijwaren schoonheidswaarde van het landschap niet in gevaar brengen."

De Raad van State bevestigde dus volgens de verzoekende partijen in niet mis te verstane bewoordingen dat de percelen in een open, onaangetast landschap gelegen zijn, dat een bedrijf dat van oudsher in dit landschap aanwezig is, geen vrijgeleide kan bieden om dit landschap verder aan te tasten (ook al zou het om een beperkte uitbreiding gaan, wat hier zelfs niet het geval is nu de werken omvangrijk zijn), en dat de geplande aanleg van het groenscherm eerder een aanwijzing vormt voor de onverenigbaarheid nu dit erop wijst dat het bedrijf 'verstopt' moet worden.

De verwerende partij beperkt zich in de weerlegging van dit beroepsargument tot het hernemen van dezelfde argumenten, terwijl moet vastgesteld worden dat de Raad van State al deze argumenten als onvoldoende en/of foutief verworpen heeft.

Waar de Raad van State reeds op onaantastbare wijze geoordeeld heeft dat het gaat om een structureel weinig aangetast gebied kan de verwerende partij niet op redelijke wijze stellen dat het landschap 'vrij versnipperd is'. De verwerende partij stelt zelf : *"De schoonheidswaarde valt hier toe te schrijven aan de samenhang van opeenvolgende heuvels, doorsneden met groene valleitjes en nog relatief grote doorzichten door de eerder lage dichtheid van de aanwezige verspreide bebouwing"*. Haar argument dat de impact van de bebouwing grotendeels ondervangen wordt door de laaggelegen ligging in de vallei van de Terlindenbeek is hiermee dan ook in tegenstrijd. Ook de Raad van State oordeelde reeds : *"De vallei van de Terlindenbeek maakt ter plaatse deel uit van het landschappelijk waardevol agrarisch gebied, zodat de ligging van de te bebouwen percelen in het lagergelegen gedeelte ervan als zodanig op het eerste gezicht geen reden kan zijn om aan te nemen dat de betrokken bouwwerken de schoonheidswaarde van dat gebied niet in gevaar brengen."*

Waar verwerende partij tracht de schoonheidswaarde te relativeren door aan te geven dat er geen 'gaafheid' wordt bereikt en dat de verstedelijkingsdruk vanuit Brussel oprukt, moet opgemerkt worden dat beide elementen niet relevant zijn. In Vlaanderen zal nauwelijks nog een volledig 'gaaf' landschap gevonden worden en de inkleuring als landschappelijk waardevol agrarisch gebied strekt er net toe die verstedelijkingsdruk tegen te houden. Dit alles kan dan ook geen 'excuus' vormen om een waardevol landschap nog verder aan te tasten.

Waar de Raad van State duidelijk stelde dat het argument van het aansluiten bij een reeds bestaand bedrijf op zich geen grond kan bieden om een beschermd landschap nog verder aan te tasten, kan de verwerende partij niet aanhalen dat de schoonheidswaarde niet in het gedrang komt doordat de werken aansluiten met een reeds bestaand landbouwbedrijf of andere reeds bestaande bebouwing in de omgeving.

De verzoekende partijen menen tevens dat het fotomateriaal waarop de oostelijke akkers te zien zijn, geenszins misleidend is. De nieuwe constructies worden immers in die richting ingeplant en zorgen net voor een bijkomende verdere aantasting van dit open gebied. Daarenboven wordt uit het oog verloren dat de omliggende bebouwing een waardevol historisch karakter heeft (vaak opgenomen op de inventaris van het bouwkundig erfgoed) en op deze manier deel uitmaakt van de typische schoonheidswaarde van het landschap, hetgeen van het nieuwe project, met industriële proporties, niet gezegd kan worden. De 'hoeve met vergelijkbare omvang op 100m afstand' waarnaar de verwerende partij verwijst, is een niet-vergelijkbare authentieke streekgebonden vierkantshoeve met 18^e-eeuwse stallingen. Het 'woninggroepje' langs de Monnikstraat betreft eveneens authentieke 19^e-eeuwse hoevegebouwen. De 'gedesaffekteerde vierkantshoeve' is een typische Brabantse vierkantshoeve met imposante 18^e-eeuwse schuur, die momenteel met veel zorg gerestaureerd wordt.

Wat betreft de aanplanting van een groenscherm en de voorwaarde die op dit punt opgelegd wordt, stellen de verzoekende partijen dat de Raad van State dit in het aangehaalde arrest al afwees. Het argument dat het groenscherm een 'landschapsintegratieplan' is en niet dient als 'groene muur' rond het bedrijf maar om de overgang naar het omliggende landschap te verzachten, kan niet overtuigen. Enerzijds blijkt niet uit de bestreden beslissing wat het bestaande 'patroon' is dat 'kenmerkend is voor de plaats en de bestaande landschappelijke structuur', zodat niet is aangetoond dat het 'landschapsintegratieplan' daarop aansluit. Anderzijds duidt de stelling dat men met het groenscherm 'de integratie wenst te verbeteren' er net wel op dat de constructie principieel niet past binnen het landschap.

Dat de constructies deels ingegraven zouden worden en slechts een 'beperkte uitbreiding' zijn van de bestaande gebouwen brengt niet met zich mee dat de impact ervan ook beperkt en aanvaardbaar zou zijn. Nog steeds gaat het om grote constructies die duidelijk zichtbaar zullen zijn in het landschap, zoals bijvoorbeeld een enorme vergister met een diameter van bijna 18 m en een hoogte van meer dan 6 m en een atypische vorm in een open landschap. Het aantal constructies is evenmin beperkt te noemen met een vergister, 2 technische lokalen (samen met een lengte van 28m en een hoogte van meer dan 6 m), 2 silo's van meer dan 6,5m hoog, sleufsilos, 2 biofilters en een grote 'lagune', zijnde eveneens een bovengronds foliebassin van 36m x 40 m, op haar hoogste punt 2,41 m hoog. De verwerende partij erkent trouwens zelf dat de nieuwe constructie, inclusief lagune, ca. 175m in het landschap ingesneden wordt. Bezwaarlijk kan dit een 'beperkte' impact toegemeten worden.

2.

De verwerende partij antwoordt vooreerst dat de verzoekende partijen niet op concrete wijze verduidelijken op welke wijze artikel 4.3.1, §1, 1°, a) en b) VCRO, artikel 4.3.1, §2 VCRO, de artikelen 2 en 3 van de Motiveringswet, het zorgvuldigheidsbeginsel, het redelijkheidsbeginsel en het vertrouwensbeginsel zijn geschonden, zodat het middel op dit punt onontvankelijk is.

Wat betreft het planologisch criterium (eerste onderdeel) merkt de verwerende partij op dat in de bestreden beslissing wordt overwogen dat de omzetting van een bedrijfsgebonden mestverwerkingsinstallatie naar een kleinschalige mestverwerkingsinstallatie afgestemd op meerdere landbouwbedrijven mogelijk is. In tegenstelling tot wat de verzoekende partijen lijken te impliceren, wordt in de bestreden beslissing uitdrukkelijk vastgesteld dat het niet meer om een 'aan één bedrijf verbonden' mestverwerkingsinstallatie gaat en dat een dergelijke inrichting in functie van ter plaatse gevestigde landbouwbedrijven mogelijk is in agrarisch gebied, wat niet wordt betwist door de verzoekende partijen. De kritiek dat slechts 3.180 ton dierlijke mest (26,5 %) en 1.000 ton energiegewassen (8 %) afkomstig zouden zijn van het bedrijf van de aanvrager is dan ook niet relevant om de planologische verenigbaarheid van het project te beoordelen.

Verder zet de verwerende partij uiteen dat in de bestreden beslissing uitvoerig is gemotiveerd waarom minstens 60 % van de toevoer betrekking moet hebben op producten gerelateerd aan de landbouw. Zoals in de bestreden beslissing wordt overwogen wordt de controle op deze toevoer opgevolgd door de sectorale wetgeving, meer in het bijzonder de verplichtingen in het kader van de milieuvergunning. In dat verband moet worden vastgesteld dat in de milieuvergunning van 18 december 2014 verschillende voorwaarden zijn opgenomen voor de opvolging van de input, zoals de vereiste van een schriftelijke goedkeuring door Ovam voor een bijkomende inputstroom en het verplichte gebruik van het register van de Vlaamse Landmaatschappij voor de aan- en afvoer van dierlijke mest. De verzoekende partijen argumenteren dan ook ten onrechte dat de opgelegde voorwaarde inzake de toevoer van minstens 60 % landbouwproducten onduidelijk of niet voldoende precies zou zijn.

In tegenstelling tot wat de verzoekende partijen beweren, is het volgens de verwerende partij uiteraard niet vereist dat in de aanvraag of in de vergunning uitdrukkelijk zou worden aangegeven

met welke landbouwbedrijven zal worden gewerkt. Een dergelijke verplichting zou de draagwijdte van de vergunde activiteit te zeer beperken, onder meer omdat de samenwerking met bepaalde bedrijven wisselvallig kan zijn. In dat verband merkt de verwerende partij op dat in de omzendbrief RO 2006/1, die overigens geen verordenend karakter heeft, niet wordt bepaald dat de landbouwbedrijven bij naam moeten worden vermeld in de aanvraag. De verwerende partij benadrukt dat in de bestreden beslissing uitdrukkelijk wordt overwogen dat de toevoer van minstens 60 % uit de landbouw vanuit economisch standpunt evident van de ter plaatse gevestigde bedrijven afkomstig zal zijn. Er kan dan ook geen onduidelijkheid bestaan over het feit dat de vergunning wordt afgeleverd voor de verwerking van landbouwproducten van ter plaatse gevestigde bedrijven.

De verwerende partij benadrukt tevens dat het advies van het Departement Landbouw en Visserij een 'voorlopig' ongunstig advies betreft, dat uitvoerig is weerlegd in de bestreden beslissing. Zowel wat betreft de toevoer (60 % uit landbouw) als wat betreft de band met de omgeving (samenwerking met ter plaatse gevestigde bedrijven) wordt in de bestreden beslissing duidelijk standpunt ingenomen. Bovendien zijn in de milieuvergunning bijkomende voorwaarden opgelegd die tegemoet komen aan de overwegingen die zijn opgenomen in het advies. In de bestreden beslissing wordt uitdrukkelijk verwezen naar deze voorwaarden.

Wat betreft het esthetisch criterium (tweede onderdeel) merkt de verwerende partij op dat door de verzoekende partijen niet wordt verduidelijkt welke voorschriften of beginselen geschonden worden, en op welke wijze dit dan wel zou zijn gebeurd. De verzoekende partijen beperken zich tot een opportuiniteitskritiek op de bestreden beslissing maar geven niet aan in welk opzicht de motiveringsplicht zou zijn geschonden of waarom de beslissing kennelijk onredelijk zou zijn. Ten overvloede merkt de verwerende partij op dat de verzoekende partijen in het kader van hun opportuiniteitskritiek bepaalde zinsneden uit de beslissing 'lichten' zonder hierbij het geheel van de motivering in beschouwing te nemen. Inzake het groenscherm wordt in de bestreden beslissing een uitvoerige motivering gegeven met inachtneming van het aangehaalde arrest van de Raad van State.

De verwerende partij merkt tevens op dat de planologische verenigbaarheid van een vorig project van de aanvrager herhaaldelijk is aanvaard door de Raad van State (RvS nr. 177.640, 6 december 2007, De Coster e.a.; RvS nr. 200.938, 16 februari 2010, De Coster e.a.; RvS nr. 217.682, 2 februari 2012, De Coster e.a.) en dat het zogenaamde esthetisch criterium hier hoegenaamd geen hindernis vormde.

3.

In hun wederantwoordnota stellen de verzoekende partijen:

Met betrekking tot het onderzoek naar de (para-)agrarische bedrijven uit de omgeving:

“ ...

Daarbij gaat het er niet zozeer om dat de aanvoerbedrijven bij naam genoemd moeten worden, maar wel dat op zijn minst onderzocht moest worden dat er voldoende bedrijven zijn die in de onmiddellijke omgeving gevestigd zijn en die nood hebben aan externe verwerking van hun afvalproducten.

”
...

Toegevoegd aan eerste onderdeel, *in fine*:

“Dit maakt zonder enige twijfel een schending uit van de motiveringsplicht en van het zorgvuldigheids- redelijkheids- en vertrouwensbeginsel.

Het feit dat dit advies 'voorlopig' ongunstig was is niet relevant: uit geen enkel document blijkt immers dat dit advies naderhand zou zijn gewijzigd zodat het voorlopig advies uiteindelijk definitief geworden is."

Toegevoegd aan het tweede onderdeel, *in fine*:

"Nu de beoordeling van het esthetisch criterium zeer nauw aansluit bij de beoordeling van de verenigbaarheid met de goede ruimtelijke ordening, moet uit bovenvermelde argumentatie minstens afgeleid worden dat het project deze goede ruimtelijke ordening in het gedrang brengt waardoor de vergunning strijdig is met artikel 4.3.1, §1 en 2 VCRO."

Beoordeling door de Raad

1.

Met de bestreden beslissing wordt een biogasinstallatie vergund met een maximumcapaciteit van 12.000 ton. De vorige stedenbouwkundige vergunning voorzag een biogasinstallatie met een input van ongeveer 86% grondstoffen uit eigen bedrijf. In het voorliggend dossier wordt de input van het eigen bedrijf op 30% geschat, terwijl de biogasinstallatie voor het overige gericht is op de verwerking van producten van derden.

Het wordt niet betwist dat de aanvraag volgens de bestemmingsvoorschriften van het bij koninklijk besluit van 7 maart 1977 vastgestelde gewestplan Halle-Vilvoorde-Asse gelegen is in landschappelijk waardevol agrarisch gebied.

Artikel 11.4.1 van het Inrichtingsbesluit luidt als volgt:

*"De agrarische gebieden zijn bestemd voor de landbouw in de ruime zin. Behoudens bijzondere bepalingen mogen de agrarische gebieden enkel bevatten de voor het bedrijf noodzakelijke gebouwen, de woning van de exploitanten, benevens verblijfsgelegenheid voor zover deze een integrerend deel van een leefbaar bedrijf uitmaakt, en eveneens para-agrarische bedrijven.
..."*

Artikel 15.4.6.1. van het Inrichtingsbesluit luidt als volgt:

"De landschappelijke waardevolle gebieden zijn gebieden waarvoor bepaalde beperkingen gelden met het doel het landschap te beschermen of aan landschapsontwikkeling te doen. In deze gebieden mogen alle handelingen en werken worden uitgevoerd die overeenstemmen met de in grondkleur aangegeven bestemming, voor zover zij de schoonheidswaarde van het landschap niet in gevaar brengen."

Uit de samenlezing van deze artikelen volgt dat de toelaatbaarheid van een stedenbouwkundige aanvraag in landschappelijke waardevolle agrarische gebieden op grond van een tweevoudig criterium moet getoetst worden:

- 1) een planologisch criterium, waarbij de vergunningverlenende overheid nagaat of de te vergunnen werken in overeenstemming zijn met de bestemming agrarisch gebied, en
- 2) een esthetisch criterium, waarbij wordt nagegaan of de bedoelde werken in overeenstemming worden gebracht met de eisen ter vrijwaring van het landschap

Het komt aan de vergunningverlenende overheid toe om te beoordelen of een aanvraag die is gelegen in landschappelijk waardevol agrarisch gebied, kan toegelaten worden in acht genomen de hiervoor geciteerde bepalingen. De Raad is enkel bevoegd tot het toetsen van de wettigheid van de bestreden beslissing en kan zijn oordeel niet in de plaats stellen van het oordeel van de vergunningverlenende overheid. Hij kan in de uitoefening van het hem opgedragen

wettigheidstoezicht wel nagaan of de vergunningverlenende overheid de haar ter zake toegekende beoordelingsbevoegdheid naar behoren heeft uitgeoefend, met name of zij is uitgegaan van de juiste feitelijke gegevens, of zij deze correct heeft beoordeeld en of zij op grond daarvan in redelijkheid tot haar besluit is kunnen komen.

De artikelen 2 en 3 van de Motiveringswet bepalen dat elke eenzijdige rechtshandeling met individuele strekking die uitgaat van een bestuur en beoogt rechtsgevolgen te hebben voor één of meer bestuurden of voor een ander bestuur, in de akte de juridische en feitelijke overwegingen moet vermelden die aan de beslissing ten grondslag liggen, en dat deze afdoende moeten zijn.

Een vergunningsbesluit moet derhalve duidelijk en op afdoende wijze de redenen opgeven waarop het vergunningverlenend bestuursorgaan haar beslissing steunt.

2.

De verwerende partij werpt op dat het middel overeenkomstig artikel 15, 4° Procedurebesluit onontvankelijk is in zoverre de schending wordt aangevoerd van artikel 4.3.1, §1, 1°, a) en b) VCRO, artikel 4.3.1, §2 VCRO, de artikelen 2 en 3 van de Motiveringswet, het zorgvuldigheidsbeginsel, het redelijkheidsbeginsel en het vertrouwensbeginsel.

Artikel 15, 4° Procedurebesluit bepaalt dat het verzoekschrift de ingeroepen middelen moet bevatten. Een middel is een voldoende en duidelijke omschrijving van de geschonden geachte regelgeving, stedenbouwkundige voorschriften of beginselen van behoorlijk bestuur en van de wijze waarop deze rechtsregels naar het oordeel van de verzoekende partijen worden geschonden door de verwerende partij in de bestreden beslissing.

Uit het betoog in het verzoekschrift blijkt niet op welke wijze de verwerende partij met de bestreden beslissing artikel 4.3.1, §1, 1°, b) en §2 VCRO, schendt. De verzoekende partijen betogen in hun wederantwoordnota dat de beoordeling van het esthetische criterium van de planologische bestemming nauw aansluit bij de beoordeling van de verenigbaarheid met de goede ruimtelijke ordening, zodat uit de uiteenzetting dat de aanvraag de schoonheidswaarde van het landschap in gevaar brengt, eveneens de strijdigheid met de goede ruimtelijke ordening afgeleid kan worden. De verzoekende partijen geven hiermee echter een nieuwe wending aan dit middelonderdeel. Deze middeluitbreiding in de wederantwoordnota is niet ontvankelijk.

De Raad stelt vast dat de verzoekende partijen de ingeroepen schending van het vertrouwensbeginsel niet concreet uiteenzetten. Dit middelonderdeel is niet ontvankelijk.

Uit de verdere uiteenzetting van het middel blijkt daarentegen wel voldoende duidelijk dat verzoekende partijen de motivering van de bestreden beslissing bekritisieren, met name inzake de verenigbaarheid met het stedenbouwkundig voorschrift van het landschappelijk waardevol agrarisch gebied, en dat daarmee ook een schending van het zorgvuldigheidsbeginsel en het redelijkheidsbeginsel uiteengezet wordt.

3.

In hun eerste onderdeel voeren de verzoekende partijen de schending aan van het planologisch criterium.

3.1.

Met betrekking tot de planologische verenigbaarheid van de aanvraag hebben zowel de afdeling Duurzame Landbouwonwikkeling als de provinciale stedenbouwkundige ambtenaar een ongunstig advies verleend.

Het departement Landbouw en Visserij, afdeling Duurzame Landbouwonwikkeling adviseert op 19 september 2014 ongunstig:

“ ...

- De voorgelegde aanvraag heeft betrekking tot de regularisatie en uitbreiding van een covergistingsinstallatie die gesitueerd is in herbevestigd landschappelijk waardevol agrarisch gebied.
- Op de site is een ruim volwaardig melkveebedrijf gevestigd met een landbouwnuttige oppervlakte van 98ha en 200 runderen.
- Het betreft een regularisatie van een vergistingstank en technisch lokaal en motorlokaal die gewijzigd werden gebouwd ten opzichte van de vergunning van 2008.
- Verder wordt de site uitgebreid met twee biofilters, uitbreiding van sleufsilos, oprichting van mestvaalt en de aanleg van een grote digestaatlagune van 2666m³.
- De constructies brengen de samenhang van het erf niet in het gedrang.
- Met een capaciteit van 12000ton betreft het een kleinschalige covergistingsinstallatie.
- In tegenstelling tot de vergunning van 2008 waarbij 80% van de input van het eigen bedrijf kwam, wordt nu slechts 30% van de input door het bedrijf geproduceerd. De bedrijfsgebondenheid is dus sterk afgenomen en de mobiliteit zal dus sterk toenemen.
- Het dossier bevat geen gegevens over de andere inputstromen. Verwacht kan worden dat het aandeel organisch biologisch afval aanzienlijk zal toenemen, gelet op het feit dat deze afvalstoffen de rendabiliteit van de covergistingsinstallaties uitmaken. Het toelichtingsdossier vermeldt zelfs zeer duidelijk dat er geen uitspraken worden gedaan over de aard en herkomst van de aangevoerde stoffen om de flexibiliteit van het bedrijf niet in het gedrang te brengen.
- De te bouwen constructies zijn dus niet op te richten in functie van een eigen bedrijfsnoodwendigheid maar wel vanuit de opportuniteit te kunnen inspelen op variërende verwerkingsnoden van derden, zonder duidelijk te omschrijven wie die derden zijn.
- De afdeling Duurzame landbouwwontwikkeling merkt op dat afvalverwerking van derden niet thuishoort in het agrarisch gebied. Gelet op de beperkte info van herkomst van inputmaterialen kan niet afgetoetst worden of deze aangevoerd worden vanuit de nabije omgeving (straal van 10km rond het bedrijf). Een vergunning voor deze uitbreiding geven komt dan in de feiten neer op het tekenen van een blanco cheque voor deze installaties. De input van organisch biologisch materiaal heeft in gelijkaardige installaties al gezorgd voor problemen met overschuimen gelet op het feit dat de vergistingseffecten van dit materiaal niet altijd gekend zijn. De zeer regelmatige controle en het opvolgen van de inputstromen van dit bedrijf zijn bijgevolg zeer belangrijk.
- De milieuvergunningsvoorwaarden van deze installaties zullen duidelijkheid moeten scheppen in verband met deze inputstromen om te vermijden dat afvalstromen van heinde en verre naar deze installaties worden afgevoerd. De covergistingsinstallaties in agrarisch gebied mogen geen voorwendsel zijn voor gespreide industriële afvalverwerking die in de feiten eerder op een industrieterrein thuishoren.
- Gelet op het belang van de milieuvergunningsvoorwaarden en -beperkingen, voor de noodzaak tot en de omvang van deze installatie, kan een overweging van het stedenbouwkundig dossier niet met voldoende inzichten worden gedaan.
- Gelet op de aard en de ligging is er uit landbouwkundig standpunt geen overwegend bezwaar tegen de voorgestelde werken.

...”

De provinciale stedenbouwkundige ambtenaar overweegt onder meer het volgende:

“ ...

b) ...

De omzendbrief van 8 juli 1997 betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerp-gewestplannen en gewestplannen stelt dat 'het gebruik van de term landbouw in de « ruime zin » betekent dat het begrip « landbouw » niet restrictief, doch ruim dient te worden opgevat. Para-agrarische ondernemingen zijn die ondernemingen waarvan de activiteit onmiddellijk bij de landbouw aansluit en erop afgestemd is. De nauwe relatie met het landbouwproductieproces kan volstaan als criteria om tot de beoordeling te komen dat het een para-agrarische activiteit is. Uit diverse arresten van de Raad van State (nr. 65.420 van 23 november 1995, nr.56.744 van 7 december 1995, nr.63.619 van 17 december 1996, nr.74.643 van 25 juni 1998) blijkt dat het begrip "para-agrarisch" niet restrictief moet worden uitgelegd. Volgens deze arresten valt er evenmin in te zien waarom een 'para-agrarisch' bedrijf geen commercieel of een industrieel karakter zou mogen hebben. Een mestverwerkingsinstallatie kan als een aanvaardbare para-agrarische onderneming worden gezien in zoverre voldaan is aan de omzendbrief 2006/1.

d) De omzendbrief RO 2006/1 bepaalt in welke gevallen mestbewerkingsinstallaties aanvaardbaar kunnen geacht worden binnen het agrarisch gebied. Door het toelaten van dergelijke bedrijven in agrarisch gebied, onder welbepaalde voorwaarden, kan gesteld worden dat aanvaard wordt dat dergelijke bedrijven een para-agrarische aard hebben. Dergelijke bedrijvigheid is dan ook rechtstreeks afgestemd op het landbouwproductieproces (verwerking van restproducten uit overwegend het landbouwproductieproces). Of voldaan is aan de richtlijnen maakt deel uit van de beoordeling.

De betrokken installatie werd eerder door de deputatie vergund omdat werd geoordeeld dat de aanvraag voldeed aan deze omzendbrief, wat ook bleek uit de toetsing van Duurzame Landbouwwontwikkeling. Destijds werd vastgesteld dat ongeveer 86% van de grondstoffen afkomstig waren van het bedrijf zelf. Enkel het groenafval en een ondergeschikt gedeelte van de dierlijke mest zou afkomstig zijn van elders. De volgende fracties werden vooropgesteld: dierlijk mest (45 %), energiemais (39 %), groenafval (14%) voederresten (2%). Dit met een totale verwerkingscapaciteit van gemiddeld ca. 7500 ton/jaar met een maximum van 12.000 ton/jaar.

In de huidige aanvraag brengt Duurzame Landbouwwontwikkeling een ongunstig advies uit, gezien de betrokken fracties niet meer met de huidige bedrijfsgegevens overeenstemmen, en nu nog slechts 30% van de input uit het eigen bedrijf zou zijn en het bedrijf voor het overige gericht is op verwerking van producten van derden. Nu wordt nog 3180ton dierlijke mest uit het eigen bedrijf en 1000 ton energiegewassen voorgesteld, zijnde 26,5% en 8%. Voor de overige toelevering wordt gesteld dat het om diverse wisselende partners gaat. Dit om flexibel op de markt te kunnen inspelen. Het advies is als 'voorlopig' ongunstig geformuleerd, gezien er onduidelijkheid bestaat van de herkomst van de huidige stromen, en het bij de beoordeling van belang is of afkomstig zijn van bedrijven binnen een straal van 10km of niet, en gezien de samenhang met de milieuvergunningsvoorwaarden.

In deze kan niet langer over een 'aan één bedrijf verbonden' mestverwerkingsinstallatie gesproken worden. De omzendbrief definieert ook het soort bedrijven van beperkte schaal die niet gebonden zijn aan één enkel bedrijf. Een voorwaarde om dergelijke installatie toe te laten is dat deze toch nog 'bedrijfsgebonden' is aan het bedrijf waarbij deze installatie voorzien is. In omzendbrief RO/2000/02 wordt bedrijfsgebondenheid ingeschat door na te gaan of de mestbe- of verwerkingsactiviteit zou blijven voortbestaan als de landbouwactiviteit stopgezet zou worden. Als dit het geval is, is de relatie met de landbouwactiviteit weinig tot niet substantieel.

In de aanvraag is onvoldoende aangetoond dat er voldaan is aan de randvoorwaarde inzake bedrijfsgebonden karakter zoals bedoeld in de omzendbrief. Gelet op de ondergeschikte aanvoer van grondstoffen uit het eigen bedrijf, zou de verwerkingsactiviteit kunnen blijven voortbestaan als de landbouwactiviteit wordt stopgezet. Bijgevolg is de

relatie met de eigen of naburige landbouwactiviteit niet substantieel zodat de aanvraag niet overeenstemt met de randvoorwaarde bedrijfsgebondenheid uit bovenvermelde omzendbrief.

Voor de installaties die niet gebonden zijn aan één bedrijf worden nog bijkomende voorwaarden vooropgesteld die in hoofdzaak betrekking hebben op de mobiliteitsafwikkeling van het bedrijf, gezien dergelijke installaties aanzienlijk meer aan- en afvoer genereren. Deze installaties staan in functie van een aantal bedrijven uit de omgeving, dit zowel naar activiteit (behandeling van producten) als naar locatie (in te planten zo dicht mogelijk bij de betrokken bedrijven). Inplanting in agrarisch gebied is dus verantwoord in functie van de ter plaatse gevestigde landbouwbedrijven en vooral om onnodig transport te vermijden. Langere transporten betekenen immers bijkomende economische en maatschappelijke kosten. Hier dient dus onderzocht of aan de voorwaarde van 'zo dicht mogelijk' bij de betrokken bedrijven is voldaan. Daartoe werd echter bij de aanvraag geen enkele duidelijkheid geschapen. Er kan absoluut niet gewaarborgd worden dat het mobiliteitsprofiel van het bedrijf voldoet aan wat vooropgesteld wordt voor dergelijke bedrijven.

...

Conclusie

De aanvraag komt niet in aanmerking voor vergunning, om volgende redenen:

- het bedrijf is geëvolueerd van een aan één bedrijf verbonden mestverwerkingsinstallatie naar een niet-bedrijfsgebonden mestverwerkingsinstallatie, met een fundamenteel andere dynamiek, waarbij de dossiergegevens niet toelaten te besluiten dat de draagkracht van de omgeving dit nog toelaat, inzonderheid voor wat betreft de verkeersafwikkeling langs een smalle lokale weg;*
- Duurzame Landbouwonwikkeling bracht een ongunstig advies uit.*

...

In het licht van deze ongunstige adviezen, komt het aan de verwerende partij om haar beoordeling van de verenigbaarheid met het planologische criterium des te preciezer en des te zorgvuldiger te motiveren.

3.2.

De verwerende partij overweegt in de bestreden beslissing het volgende:

“ ...

De omzendbrief van 8 juli 1997 betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerp-gewestplannen en gewestplannen stelt dat 'het gebruik van de term landbouw in de « ruime zin » betekent dat het begrip « landbouw » niet restrictief, doch ruim dient te worden opgevat. Para-agrarische ondernemingen zijn die ondernemingen waarvan de activiteit onmiddellijk bij de landbouw aansluit en erop afgestemd is. De nauwe relatie met het landbouwproductieproces kan volstaan als criteria om tot de beoordeling te komen dat het een para-agrarische activiteit is. Uit diverse arresten van de Raad van State (nr. 65.420 van 23 november 1995, nr.56,744 van 7 december 1995, nr.63.619 van 17 december 1996, nr.74.643 van 25 juni 1998) blijkt dat het begrip "para-agrarisch" niet restrictief moet worden uitgelegd. Volgens deze arresten valt er evenmin in te zien waarom een 'para-agrarisch' bedrijf geen commercieel of een industrieel karakter zou mogen hebben. Een mestverwerkingsinstallatie kan als een aanvaardbare para-agrarische onderneming worden gezien in zoverre voldaan is aan de omzendbrief 2006/1.

d) De omzendbrief RO 2006/1 bepaalt in welke gevallen mestbewerkingsinstallaties aanvaardbaar kunnen geacht worden binnen het agrarisch gebied. Door het toelaten van

dergelijke bedrijven in agrarisch gebied, onder welbepaalde voorwaarden, kan gesteld worden dat aanvaard wordt dat dergelijke bedrijven een para-agrarische aard hebben. Dergelijke bedrijvigheid is dan ook rechtstreeks afgestemd op het landbouwproductieproces (verwerking van restproducten uit overwegend het landbouwproductieproces). Of voldaan is aan de richtlijnen maakt deel uit van de beoordeling.

De betrokken installatie werd eerder door de deputatie vergund omdat werd geoordeeld dat de aanvraag voldeed aan deze omzendbrief, wat ook bleek uit de toetsing van Duurzame Landbouwontwikkeling. Destijds werd vastgesteld dat ongeveer 86% van de grondstoffen afkomstig waren van het bedrijf zelf. Enkel het groenafval en een ondergeschikt gedeelte van de dierlijke mest zou afkomstig zijn van elders. De volgende fracties werden vooropgesteld: dierlijk mest (45 %), energiemais (39 %), groenafval (14%) voederresten (2%). Dit met een totale verwerkingscapaciteit van gemiddeld ca. 7500 ton/jaar met een maximum van 12.000 ton/jaar.

In de huidige aanvraag brengt Duurzame Landbouwontwikkeling een voorlopig ongunstig advies uit, gezien de betrokken fracties niet meer met de huidige bedrijfsgegevens overeenstemmen, en nu nog slechts 30% van de input uit het eigen bedrijf zou zijn en het bedrijf voor het overige gericht is op verwerking van producten van derden. Nu wordt nog 3180ton dierlijke mest uit het eigen bedrijf en 1000 ton energiegewassen voorgesteld, zijnde 26,5% en 8%. Voor de overige toelevering wordt gesteld dat het om diverse wisselende partners gaat. Dit om flexibel op de markt te kunnen inspelen. Het advies is als 'voorlopig' ongunstig geformuleerd, gezien er onduidelijkheid bestaat van de herkomst van de huidige stromen, en het bij de beoordeling van belang is of afkomstig zijn van bedrijven binnen een straal van 10km of niet, en gezien de samenhang met de milieuvergunningsvoorwaarden.

In deze kan niet langer over een 'aan één bedrijf verbonden' mestverwerkingsinstallatie gesproken worden.

Dit neemt niet weg dat ook voor niet-bedrijfsgebonden mestverwerkingsinstallaties mogelijkheden bestaan binnen het agrarisch gebied. Voor de installaties die niet gebonden zijn aan één bedrijf worden nog bijkomende voorwaarden vooropgesteld die in hoofdzaak betrekking hebben op de mobiliteitsafwikkeling van het bedrijf, gezien dergelijke installaties aanzienlijk meer aan- en afvoer genereren. Deze installaties staan in functie van een aantal bedrijven uit de omgeving, dit zowel naar activiteit (behandeling van producten) als naar locatie (in te planten zo dicht mogelijk bij de betrokken bedrijven). Inplanting in agrarisch gebied is dus verantwoord in functie van de ter plaatse gevestigde landbouwbedrijven en vooral om onnodig transport te vermijden. Langere transporten betekenen immers bijkomende economische en maatschappelijke kosten.

...

De aanvrager brengt aan dat inderdaad niet kan aangetoond worden dat de toeleverende bedrijven ter plaatse gevestigde landbouwbedrijven zijn, gezien het om wisselende toeleveranciers kan gaan en er flexibel dient te worden ingespeeld op de markt. Door echter de verhouding van 60% landbouwstromen te handhaven kan in elk geval wel als uitgangspunt genomen worden dat het geen industriële installatie betreft en hoofdzakelijk gericht is op de landbouw. Deze input wordt door verschillende andere sectorale wetgeving zorgvuldig opgevolgd, zodat er geen vrees kan bestaan voor een verschuiving naar hoofdzakelijk niet-landbouwgerelateerde instroom. Verder is het uit bedrijfseconomisch standpunt alleen ten voordele van de aanvragers om met bedrijven te werken die ter plaatse gevestigd zijn. Het verschil inzake de verkeersafwikkeling is daarbij te verwaarlozen. Voor de Pangaardenstraat zelf zal er niets veranderen omdat de landbouwstroom van de eigen gronden even goed over deze weg verliep, voor de bredere omgeving gaat het over slechts enkele verspreide vervoersbewegingen. Er is berekend dat ca. 12 vervoersbewegingen per week zullen plaatsvinden, waar bij de initiële vergunning al

*van 13 vervoersbewegingen werd uitgegaan. Gezien de beoordelingscriteria die in de omzendbrief 2006/01 werden opgenomen het onderscheid maken tussen bedrijfsgebonden en niet-bedrijfsgebonden mestverwerkingsinstallaties gemaakt is vanuit het mobiliteitsstandpunt, en kan weerlegd worden dat er hier een probleem rijst, kan ook niet geconcludeerd worden dat een verschuiving naar het niet-bedrijfsgebonden karakter een ontoelaatbare verzwaring van de impact op de omgeving met zich meebrengt. De planologische toets wordt doorstaan door hoofdzakelijk op landbouwproducten afgestemd te blijven.
...*

Uit de bestreden beslissing blijkt dat de verwerende partij de omzendbrief RO/2006/01 'afwegingskader en randvoorwaarden voor de inplanting van installaties voor mestbehandeling en vergisting' hanteert in haar toets met de verenigbaarheid van de planologische bestemming.

De omzendbrief maakt voor de in agrarisch gebied toegelaten installaties een onderscheid tussen enerzijds mestbehandelings- en vergistingsinstallaties van beperkte schaal gebonden aan één enkel bedrijf en anderzijds dergelijke installaties niet gebonden aan één enkel bedrijf. In het tweede geval gaat het om mestbehandelings- of vergistingsinstallaties die in functie staan van een aantal bedrijven uit de omgeving, dit zowel naar activiteit (behandeling van producten) als naar locatie (in te planten zo dicht mogelijk bij de betrokken bedrijven). Inplanting in agrarisch gebied is dus verantwoord in functie van de ter plaatse gevestigde landbouwbedrijven en om onnodig transport te vermijden.

Als dusdanig bevat deze omzendbrief geen verordenende bepalingen, zodat een aangevoerde schending van deze omzendbrief op zich niet tot de vernietiging van de bestreden beslissing kan leiden.

Dit neemt evenwel niet weg dat, wanneer de verwerende partij deze omzendbrief als richtkader gebruikt, haar beslissing dient te steunen op in rechte en in feite aanvaardbare en redelijke motieven.

3.3.

De verzoekende partijen betwisten dat de aanvraag een bedrijfsgebonden activiteit betreft. De verzoekende partijen wijzen erop dat slechts 3.180 ton mest en 1.000 ton energiegewassen van het eigen landbouwbedrijf afkomstig zouden zijn. Zij menen dat een biogasinstallatie met een verwerkingscapaciteit van 12.000 ton waarin slechts 25% eigen mest verwerkt wordt, niet voor het bedrijf in kwestie noodzakelijk is.

Uit de bestreden beslissing blijkt inderdaad dat slechts 30% van de input uit het eigen landbouwbedrijf afkomstig is, met name 3.180 ton dierlijke mest (26,5%) en 1.000 ton energiegewassen (8%), terwijl de biogasinstallatie voor het overige gericht is op de verwerking van producten van derden. Uit de bestreden beslissing blijkt dat ook de verwerende partij de voorliggende aanvraag beschouwt als een niet aan één bedrijf gebonden mestverwerkingsinstallatie, zoals ook voorzien wordt in de omzendbrief. De verwerende partij overweegt verder dat door de verhouding van 60% landbouwstromen te handhaven, als uitgangspunt kan genomen worden dat de installatie hoofdzakelijk gericht is op landbouw. Bovendien overweegt zij dat de input door sectorale wetgeving zorgvuldig wordt opgevolgd, zodat geen vrees kan bestaan voor een verschuiving naar een hoofdzakelijk niet-landbouwgerelateerde stroom. Het volstaat voor de verwerende partij dat 60% van de toevoer uit landbouwstromen bestaat.

Uit de bestreden beslissing blijkt dat de verwerende partij volgende voorwaarde heeft toegevoegd aan de stedenbouwkundige vergunning:

“de inputstroom is voor minstens 60% afkomstig van land- en tuinbouw in de brede zin”

Uit artikelen 4.2.19 en 4.3.1, §1 VCRO volgt dat een vergunningverlenend bestuursorgaan bij het verlenen van een vergunning voorwaarden kan opleggen voor zover ze voldoende precies zijn, ze redelijk zijn in verhouding tot de vergunde handelingen, ze kunnen worden verwezenlijkt door enig toedoen van de aanvrager en ze de uitvoering van de vergunde handelingen niet afhankelijk maken van een bijkomende beoordeling door de overheid. Voorwaarden kunnen dienen om het aangevraagde in overeenstemming te brengen met het recht en de goede ruimtelijke ordening en kunnen een beperkte aanpassing van de ter beoordeling voorgelegde plannen inhouden.

Waar de verwerende partij in de bestreden beslissing inderdaad erkent dat er thans onduidelijkheid bestaat over de precieze toevoer van landbouwstromen, legt zij de voorwaarde op dat minstens 60% van de toevoer moet bestaan uit landbouw- of tuinbouwstromen. De verzoekende partijen tonen niet aan dat de voorwaarde onwettig is. De voorwaarde is afdoende duidelijk en ondubbelzinnig. In tegenstelling tot hetgeen zij voorhouden, hoeft de verwerende partij zich niet te bekommeren over de vraag op welke wijze de vergunninghouder de voorwaarde zal naleven. Eventuele uitvoeringsproblemen mogen immers voor het vergunningverlenend bestuursorgaan niet relevant zijn, aangezien die los staan van de wettigheid van de vergunning. De uitvoerbaarheid van een vergunning is in de eerste plaats een zaak van de houder van de vergunning.

De verwerende partij beperkt zich echter tot het veilig stellen van de herkomst van de input uit landbouwstromen, maar dit geeft op zich geen afdoende motivering inzake het beperkte bedrijfsgebonden karakter van de aanvraag. Voor een gunstige beoordeling van het planologisch criterium dient niet enkel beoordeeld te worden of de inputstroom voor de biogasinstallatie afdoende afkomstig is van landbouwstromen, maar dient ook onderzocht te worden of de aanvraag voldoende bedrijfsgebonden is. Uit de aanvraag blijkt dat slechts 30% van de inputstroom van het eigen bedrijf afkomstig is. Er wordt evenmin aangetoond dat een aanvoer uit de omgeving afkomstig is. De provinciale stedenbouwkundige ambtenaar oordeelde terzake dat onvoldoende is aangetoond dat er voldaan is aan de randvoorwaarde inzake bedrijfsgebonden karakter: *“Gelet op de ondergeschikte aanvoer van grondstoffen uit het eigen bedrijf, zou de verwerkingsactiviteit kunnen blijven voortbestaan als de landbouwactiviteit wordt stopgezet. Bijgevolg is de relatie met de eigen of naburige landbouwactiviteit niet substantieel zodat de aanvraag niet overeenstemt met de randvoorwaarde bedrijfsgebondenheid uit bovenvermelde omzendbrief”*. De provinciale stedenbouwkundige ambtenaar concludeerde dat het bedrijf is geëvolueerd van een aan één bedrijf verbonden mestverwerkingsinstallatie naar een niet-bedrijfsgebonden mestverwerkingsinstallatie.

Het is dan ook naar het oordeel van de Raad onvoldoende om de voorwaarde op te leggen dat de inputstroom voor minstens 60% afkomstig dient te zijn van land- en tuinbouw ‘in de brede zin’.

De verwerende partij heeft, gelet op de ongunstige adviezen, het beperkte bedrijfsgebonden karakter van de aanvraag onvoldoende aan een zorgvuldig onderzoek onderworpen. Dit onderzoek dient samen te gaan met het onderzoek naar de toevoer van bedrijven uit de omgeving, zoals blijkt uit de beoordeling in het volgende randnummer.

3.4.

De verzoekende partijen voeren in hun eerste middelonderdeel eveneens aan dat er geen enkele zekerheid bestaat of de biogasinstallatie wel in functie staat van bedrijven uit de omgeving. De omzendbrief RO/2006/01, die de verwerende partij als richtsnoer gebruikt, voorziet mestverwerkingsinstallaties die in functie staan van een aantal bedrijven uit de omgeving, dit zowel naar activiteit (behandeling van producten) als naar locatie (*in te planten zo dicht mogelijk bij de bedrijven*). Zoals reeds eerder opgemerkt, bevat een omzendbrief geen verordenende bepalingen, zodat een aangevoerde schending van deze omzendbrief op zich niet tot de vernietiging van de bestreden beslissing kan leiden. Dit neemt evenwel niet weg dat, wanneer de verwerende partij

deze omzendbrief als richtkader gebruikt, haar beslissing dient te steunen op in rechte en in feite aanvaardbare en redelijke motieven.

In het ongunstige advies van de dienst Duurzame Landbouwwontwikkeling wordt erop gewezen dat de beperkte info van herkomst van inputmaterialen verhindert dat er kan worden nagegaan of deze materialen aangevoerd worden vanuit de nabije omgeving. Uit het advies blijkt dat de dienst Duurzame Landbouwwontwikkeling onder nabije omgeving verstaat: een straal van 10 km rond het bedrijf. Ook de provinciale stedenbouwkundige ambtenaar geeft in zijn advies aan dat er onderzocht moet worden of aan de voorwaarde dat de biogasinstallatie 'zo dicht mogelijk' bij de betrokken bedrijven moet worden ingeplant, wordt voldaan. Hij stelt in zijn advies dat daartoe bij de aanvraag geen enkele duidelijkheid wordt geschapen.

De verwerende partij overweegt in de bestreden beslissing dat de aanvrager niet kan aantonen dat de toeleverende bedrijven ter plaatste gevestigde landbouwbedrijven zijn, gezien het omwisselende toeleveranciers kan gaan en er flexibel dient te worden ingespeeld op de markt. Met betrekking tot de nabijheid van deze bedrijven neemt de verwerende partij echter louter genoegen met de overweging dat het "vanuit bedrijfseconomisch standpunt alleen ten voordele van de aanvrager is" om te werken met bedrijven die ter plaatse gevestigd zijn.

Deze overweging volstaat, naar het oordeel van de Raad, niet als een zorgvuldige beoordeling van de verenigbaarheid met de planologische bestemming. Met de verzoekende partijen moet worden vastgesteld dat er geen enkele zekerheid bestaat over toevoer van landbouwstromen afkomstig van lokale landbouwbedrijven. De verwerende partij geeft geen zorgvuldige en preciese motivering ter weerlegging van de ongunstige adviezen van de dienst Duurzame Landbouwwontwikkeling en de provinciale stedenbouwkundige ambtenaar.

De Omzendbrief RO/2006/1 waarop de verwerende partij zich baseert, bepaalt overigens dat het advies van het departement Landbouw en Visserij bepalend zal zijn voor het oordeel over de aanvaardbaarheid van de betrokken inrichting in het agrarisch gebied. De verwerende partij stelt dat slechts een 'voorlopig' ongunstig advies voorligt, maar is naar het oordeel van de Raad onvoldoende tegemoet gekomen aan de vaststelling in het advies dat onvoldoende duidelijkheid bestaat over de herkomst van de inputmaterialen zodat niet getoetst kan worden of deze aangevoerd worden vanuit de nabije omgeving.

De Raad is van oordeel dat de verwerende partij, door onvoldoende na te gaan of het bedrijfsgebonden karakter verzekerd blijft en er gemakkelijkschalve van uit te gaan dat de aanvrager om bedrijfseconomische redenen van lokale landbouwgerelateerde toevoer gebruik zal maken, kennelijk onredelijk tot haar besluit is gekomen dat de aanvraag verenigbaar is met het planologisch criterium van de bestemming landschappelijk waardevol agrarisch gebied. Evenmin kan worden vastgesteld dat de verwerende partij, gelet op de ongunstige adviezen, de stedenbouwkundige aanvraag op dit punt aan een zorgvuldig onderzoek onderworpen heeft.

4.

De verzoekende partijen voeren in hun tweede middelonderdeel aan dat het project ontoelaatbaar is op de huidige locatie omdat daardoor de schoonheidswaarde van het landschap onherroepelijk verloren zou gaan.

De verzoekende partijen verwijzen naar een arrest van de Raad van State (nr. 204.326 van 26 mei 2010) waarbij de vorige vergunningsbeslissing geschorst werd. Zij wijzen erop dat de Raad van State met betrekking tot de schoonheidswaarde van het landschap reeds geoordeeld heeft:

- (i) dat het gaat om een structureel weinig aangetast gebied,
- (ii) dat de omstandigheid dat de site historisch gegroeid is en dat voor de uitbreiding van de bedrijfsgebouwen diverse vergunningen werden afgeleverd met een aanzienlijke

- bebouwing tot gevolg, op zich geen grond kan bieden om het te beschermen landschap nog verder aan te tasten,
- (iii) dat het voorziene groenscherm er integendeel op wijst dat wordt aangenomen dat de door het gewestplan erkende en te vrijwaren schoonheidswaarde van het landschap door de voorziene bouwwerken wordt geschonden of alleszins geschonden dreigt te worden.

Zij menen dat de verwerende partij met de bestreden beslissing een beoordeling heeft gemaakt die in strijd is met de voorgaande vaststellingen van de Raad van State.

4.1.

In de bestreden beslissing wordt omtrent het esthetische criterium van de gewestplanbestemming het volgende overwogen:

“ ...

e) De aanvraag dient nog getoetst aan het art. 15 van het KB van 28 december 1972. Bij landschappelijk waardevolle gebieden dient in de eerste plaats het bestaande landschapskarakter zoveel mogelijk bewaard te blijven en moet bijzondere aandacht worden besteed aan de esthetische aspecten van nieuwe inplantingen of verbouwingen. Het doel is het landschap beschermen of aan landschapsontwikkeling te doen.

Deze komen tot uiting in de architectuur, aard van de gebruikte materialen, beplantingen enz... De aard of bestemming zelf van de constructie houdt dus geen rechtstreeks verband met de landschappelijke bescherming.

In deze gebieden mogen alle handelingen en werken worden uitgevoerd die overeenstemmen met de in grondkleur aangegeven bestemming, voor zover zij de schoonheidswaarde van het landschap niet in gevaar brengen.

De plaats is niet opgenomen in de landschapsatlas, waaruit een verdere omschrijving zou volgen inzake het 'waardevolle' van de zone. Het betrokken landschappelijk waardevolle gebied strekt zich doorlopend uit over de hele zone tussen de E40 ten noorden en N6 ten zuiden, over een vijftal kilometer en omvat diverse valleitjes en is versnipperd door woonlintjes en verspreide bebouwing. Grotere bosstructuren ontbreken, en de inrichting voor landbouw heeft een relatief grote openheid in stand gehouden. De schoonheidswaarde valt hier toe te schrijven aan de samenhang van opeenvolgende heuvels, doorsneden met groene valleitjes en nog relatief grote doorzichten door de eerder lage dichtheid van de aanwezige verspreide bebouwing. Deze waarde valt anderzijds te relativeren doordat geenszins de gaafheid wordt bereikt die eigen is aan relictlandschappen en doordat een opwaarderende tegenwerping tegen de verstedelingsdruk uit Brussel kan aangenomen worden, die oprukte tot op ca. 3km van het goed. Een werkelijke objectivering van de schoonheidswaarde is niet te maken.

Elke nieuwe inplanting onttrekt open ruimte en zet deze om naar bebouwde ruimte, wat nooit tot de versterking van de landschappelijke kwaliteit kan leiden of een integraal behoud hiervan. Om dit laatste te bekomen werd de bescherming van landschappen in het leven geroepen, en zelfs dan is een absoluut bouwverbod niet aan de orde. De indeling als landschappelijk waardevol, kan slechts tot een grotere waakzaamheid aanzetten ten aanzien van de gaafheid van de omgeving.

Gezien de afstandsregels voor landbouwbedrijven en para-agrarische bedrijven zijn inplantingen dicht bij de woongebieden niet mogelijk en vinden ze geen draagvlak. Op de hoger gelegen delen van de plateaus zijn deze inplantingen dan weer om landschappelijke redenen niet verzoenbaar met de omgeving vanwege de grote zichtbaarheid die ontstaat. Om de landschappelijke omgeving te sparen wordt bij nieuwe bedrijfsinplantingen ook steeds vooropgesteld om maximaal aan te sluiten bij de bestaande bebouwing, en plaatsen die structureel aangetast zijn op te zoeken. Om die aansluiting zo goed mogelijk te maken

en de impact op het omliggende landschap te verminderen wordt steeds gepleit om de gebouwen zo compact mogelijk te maken.

Hier is de plaats structureel aangetast door de eerdere bebouwing die al op het perceel zelf werd toegestaan, een hoeve met een vergelijkbare omvang en gebouwareaal op ca. 100m ten zuidoosten van het goed, een woningengroepje langs de Monnikstraat bestaande uit een tiental zonevreemde woningen ten noordwesten van het goed (waaronder een gedesaffekteerde vierkantshoeve), met aanzet op ca. 55m, en een zonevreemde woning palend aan het goed ten noorden langs de Pangaardenstraat. In een straal van ca. 600m komen nog een veertigtal bebouwde percelen voor. Fotomateriaal waarop enkel de oostelijk gelegen akkers worden getoond zijn hierin misleidend. De omgeving is aldus geschikt voor het onderbrengen van agrarische en para-agrarische bedrijven. De impact van de bebouwing wordt grotendeels ondervangen door de laaggelegen ligging in de vallei van de Terlindenbeek.

Zoals gesteld in de omzendbrief van 8 juli 1997 betreffende de inrichting en de toepassing van de gewestplannen moet bij landschappelijk waardevolle gebieden bijzondere aandacht worden besteed aan de esthetische aspecten van nieuwe inplantingen of verbouwingen. Het doel is het landschap beschermen of aan landschapsontwikkeling te doen. Deze komen tot uiting in de architectuur, aard van de gebruikte materialen, beplantingen enz... De aard of bestemming zelf van de constructie houdt dus geen rechtstreeks verband met de landschappelijke bescherming.

Hier dient gesteld dat ten eerste slechts een beperkte uitbreiding van de gebouwen plaatsvindt (grootte-orde van ca. een kwart zowel in oppervlakte als volume), het complex bestaat nu al uit een aaneenschakeling van stallen. De bebouwingsdruk wordt niet aanzienlijk opgedreven. De meeste nieuwe constructies zijn technische gebouwen, waarvan een deel lagere constructies (sleufsilo's, lagunes, andere technische lokalen). Door de beperking in de hoogte wordt al een kleine hoogte bereikt. Tegenover de eerder vergunde installatie is er nog een afbouw, met slechts één vergister.

In combinatie met de groenaanleg die wordt voorgesteld bij het bedrijf zelf, is de landschappelijke impact aanvaardbaar. Anders dan gesteld door de Raad van State is de groeninkleding niet van die aard om een soort van 'groene muur' rond het bedrijf aan te leggen dat enkel bevestigt dat het bedrijf visueel verstorend is, maar dient het groen om de overgang naar het omliggende landschap te verzachten en de integratie te verbeteren. Het gaat om een 'landschapsintegratieplan', waarbij niet vlak langs de gebouwen groen wordt voorzien, maar verspreid naar de randen van het eigendom volgens een patroon dat kenmerkend is voor de plaats en de bestaande landschappelijke structuur met een semi-openheid versterkt.

'Beplantingen' worden wel degelijk aangehaald in de omzendbrief van 8 juli 1997 als een efficiënt hulpmiddel om het landschap te beschermen en het esthetische aspect van een inplanting te verbeteren, naar analogie van een aangepast materiaalgebruik. Inzake dit materiaalgebruik dient gesteld dat voor dergelijke technische structuren als silo's en vergisters slechts met functionele en sobere materialen wordt gewerkt, die in hun functionele opvatting niet toelaten om naar hoge esthetische normen te streven. Enige groeninkleding vangt deze functionaliteit op. De schoonheidswaarde van het landschap wordt aldus niet in het gevaar gebracht.

...

4.2.

De Raad stelt vast dat de verzoekende partijen zich in essentie beroepen op het arrest nr. 204.326 van de Raad van State om aan te tonen dat de aanvraag in strijd is met het esthetisch criterium en dat de schoonheidswaarde van het landschap wordt aangetast. De verzoekende partijen maken geen melding van het arrest nr. 217.682 van de Raad van State waarin werd geoordeeld dat de meer uitgebreide beoordeling in de overeenstemmende milieuvergunning wel de toets van het

esthetisch criterium doorstaat. De Raad van State heeft in het arrest nr. 217.682 van 2 februari 2012 immers geoordeeld dat de esthetische toets in de milieuvergunning van 27 augustus 2009 wel afdoende was gebeurd, in tegenstelling tot de motivering in de overeenstemmende stedenbouwkundige vergunning:

“Ook op esthetisch vlak bevat het bestreden besluit een afdoende motivering waaruit blijkt dat de betrokken inrichting de krachtens artikel 15.4.6.1 van het inrichtingsbesluit te vrijwaren schoonheidswaarde van het landschap niet in gevaar brengt. Met name bevat de bestreden milieuvergunning, in tegenstelling tot de overeenstemmende stedenbouwkundige vergunning, volgende overwegingen :

"Overwegende dat de omgeving bestaat uit een heuvelend vrij homogeen agrarisch gebied met hier en daar verspreide landbouwbedrijven; dat zich kortbij de site enkele zonevreemde woningen situeren; dat het geen solitaire inplanting betreft; dat langs de wegen bomen of kleine bosjes voorkomen die het verder vrij open landschap, vooral gekenmerkt door weiden en akkers, onderbreken; dat vooral ter hoogte van de site die begroeiing door bomen duidelijk aanwezig is, waardoor er geen open en vrij zicht vanaf de site op de wijde omgeving mogelijk is; dat het bijgevolg ook omgekeerd zo is dat de site door de daar voorkomende bomen visueel niet storend overkomt; dat daarom de toetsing naar de ruimtelijke en esthetische inpasbaarheid in het landschappelijk waardevol agrarisch gebied geen bezwaar oplevert".

De verzoekers tonen niet aan dat deze beoordeling door de verwerende partij kennelijk onredelijk is. Bovendien gewaagt het bestreden besluit niet van de aanleg van een groenscherm. Voorts is de eerdere vaststelling door de Raad van State dat twee onmiddellijke burens van de inrichting een rechtstreeks zicht hebben op de site niet strijdig met de vaststelling in het bestreden besluit dat ingevolge de aanwezigheid van bomen er geen vrij zicht is vanop de site op de "wijde" omgeving en, omgekeerd, door die aanwezigheid van bomen de site het landschap niet verstoort."

De bestreden beslissing heeft betrekking op een nieuwe aanvraag en bevat een uitgebreide motivering inzake het esthetisch criterium. De verzoekende partijen kunnen zich dan ook niet beperken tot een vrij vage kritiek dat de verwerende partij er niet slaagt in om in de bestreden beslissing de argumenten van de Raad van State uit het arrest nr. 204.326 te weerleggen.

De verzoekende partijen slagen er niet in om aan te tonen dat de verwerende partij zich op onjuiste gegevens heeft gebaseerd of deze op een onzorgvuldige of onredelijke wijze heeft beoordeeld.

De Raad stelt vast dat de verwerende partij in de bestreden beslissing de omgeving omschrijft als een gebied dat zich over een vijftal kilometer uitstrekt en dat diverse valleitjes bevat en versnipperd is door woonlintjes en verspreide bebouwing. Het bestaan van deze bebouwingen wordt door de verzoekende partijen niet betwist.

Wat betreft de ligging van het perceel in het lagergelegen gedeelte van de vallei van de Terlindenbeek reikt de verwerende partij in de bestreden beslissing verscheidene motieven aan waaruit blijkt dat de inplanting volgens haar vanuit landschappelijk oogpunt aanvaardbaar is, met name de aansluiting bij de bestaande bebouwing van een gemengd landbouwbedrijf, het feit dat er andere gebouwen in de omgeving gelegen zijn, en dat de aanvraag gedeeltelijk in een valleitje verscholen ligt terwijl er bijkomend een landschappelijke versterking gepland is (in de vorm van landschapsintegratiebeplanting). Geenszins wordt er dus louter op basis van de lagergelegen ligging besloten dat de werken de schoonheidswaarde van het gebied niet in gevaar brengen.

De overeenstemming met het esthetische criterium is evenmin louter gesteund op de vaststelling dat het om een beperkte uitbreiding van een bedrijfssite gaat.

4.3.

Met betrekking tot de groenbeplanting verduidelijkt de verwerende partij in de bestreden beslissing dat het niet gaat om een soort groene muur die louter bevestigt dat het bedrijf visueel storend is. Er wordt overwogen dat het aan te leggen groen weldegelijk de overgang naar het omliggende landschap zal verzachten en de integratie zal verbeteren. De verwerende partij verwijst naar het landschapsintegratieplan, opgesteld door een deskundige landschaps- en tuinarchitect, waarbij het groen niet vlak langs de gebouwen wordt voorzien maar wordt verspreid naar de randen van het terrein volgens een patroon dat kenmerkend is voor de plaats en de bestaande landschappelijke structuur met een semi-openheid versterkt.

De Raad stelt vast dat dit landschapsintegratieplan, waarnaar verwezen wordt, de omgeving accuraat als een halfopen landbouwlandschap met akkers, weilanden, bomenrijen omschrijft. Er wordt in het plan een zachte talud met streekeigen beplanting voorzien ten noorden van het perceel en fruitbomen tussen de twee bosjes in de zuidoostelijke hoek van het perceel. Er wordt gekozen voor een verspreide beplanting en het streekeigen plantenmateriaal zorgt, volgens het plan, voor een goede landschapsintegratie en ecologische meerwaarde. Uit het beplantingsplan blijkt dat er in de zuidoostelijke hoek van het perceel gekozen wordt voor fruitbomen om te zorgen voor een filterend zicht naar het landschap maar toch de nodige buffering te bieden naar de gebouwen toe.

De verzoekende partijen tonen niet aan dat de beoordeling van de verwerende partij op onjuiste gegevens steunt, dan wel kennelijk onredelijk is. De verwerende partij motiveert *in concreto* op welke wijze de groenbeplanting de landschappelijke waarde vrijwaart. Het aanvragen van groenaanleg kan in dit dossier dan ook niet zonder meer opgevat worden als een teken dat het landschappelijk waardevolle karakter van de omgeving bedreigd wordt door de aanvraag.

De verzoekende partijen tonen bovendien niet aan dat het voorziene groenscherm niet zal volstaan om te zorgen voor een aanvaardbare landschappelijke inkleding van de aanvraag.

4.4.

Mede gelet op de voorgaande vaststellingen in verband met het landschapsintegratieplan, stelt de Raad vast dat de verzoekende partijen niet aantonen dat het oordeel van de verwerende partij kennelijk onredelijk is.

De verzoekende partijen geven een opportuiniteitskritiek waarvoor de Raad niet bevoegd is. De Raad is enkel bevoegd tot het toetsen van de wettigheid van de bestreden beslissing en kan zijn oordeel niet in de plaats stellen van het oordeel van de vergunningverlenende overheid. De verzoekende partijen tonen niet aan dat de verwerende partij haar beoordelingsbevoegdheid niet naar behoren heeft uitgevoerd.

5.

Het eerste middelonderdeel is in de aangegeven mate gegrond.

B. Overige middelen

Het tweede middel wordt niet besproken aangezien het niet tot een ruimere vernietiging kan leiden.

BESLISSING VAN DE RAAD VOOR VERGUNNINGSBETWISTINGEN

1. Het verzoek tot tussenkomst van de heer Rudy BAYENS is onontvankelijk.
2. De Raad vernietigt de beslissing van de verwerende partij van 23 april 2015, waarbij aan de tussenkomende partij de stedenbouwkundige vergunning wordt verleend onder voorwaarden voor de regularisatie en nieuwbouw van een biogasinstallatie en aanhorigheden op een perceel gelegen te 1740 Ternat, Pangaardenstraat 2, met als kadastrale omschrijving afdeling 1, sectie D, nummer 0196k.
3. De Raad beveelt de verwerende partij een nieuwe beslissing te nemen over het administratief beroep van de verzoekende partijen en dit binnen een termijn van vier maanden te rekenen vanaf de dag na de dag van de betekening van dit arrest.
4. De Raad legt de kosten van het beroep, bepaald op 1650 euro, ten laste van de verwerende partij.
5. De Raad legt de kosten van de tussenkomst, bepaald op 100 euro, ten laste van de tussenkomende partij.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel in openbare zitting van 22 augustus 2017 door de zesde kamer.

De toegevoegd griffier,

De voorzitter van de zesde kamer,

Ingrid VAN AKEN

Karin DE ROO